

METSÄALAN PERUSTUTKINNON OPETUSSUUNNITTELMA

Metsätalouden koulutusohjelma
Metsuri-metsäpalvelujen tuottaja

**Etelä-Karjalan
ammattiopisto**

Ammattiosaamisen näyttöjen toimitin hyväksynyt 13.11.2008
Ammattiopiston johtokunta hyväksynyt 25.11.2008
Voimaantulo 1.8.2008
Näyttötoimikunta hyväksynyt muutokset 22.9.2010
Rehtori hyväksynyt muutokset 28.9.2010

METSÄALAN PERUSTUTKINNON TAVOITTEET JA ARVOPERUSTA.....	4
AMMATILLISET TUTKINNON OSAT	5
Kaikille pakolliset tutkinnon osat, 20 ov.....	5
Metsien hoito ja puunkorjuu 20 ov	5
METSÄTALOUDEN KOULUTUSOHJELMA.....	8
Koulutusohjelman pakolliset tutkinnon osat, 40 ov.....	8
Metsänhoito- ja puunkorjuupalvelut 40 ov.....	8
Valinnaiset tutkinnon osat 30 ov.....	11
Pienkoneiden myynti, huolto ja korjaus 10 ov	11
Erikoispuiden kaato- ja hoitopalvelut 10 ov.....	12
Metsänhoitotyöt 10 ov	14
Metsätraktoreiden käyttö 10 ov	15
AMMATTITAITOJA TÄYDENTÄVIEN TUTKINNON OSAT, 20 ov	19
Pakolliset tutkinnon osat	19
Äidinkieli, 4 ov	19
Äidinkieli, suomi toisena kielenä, 1 ov.....	20
Toinen kotimainen kieli, ruotsi, 1 ov	21
Vieras kieli englanti, 2 ov	22
Matematiikka 3 ov	23
Fysiikka ja kemia, 2 ov	24
Yhteiskunta-, yritys- ja työelämä tieto, 1 ov.....	25
Liikunta, 1 ov.....	26
Terveystieto, 1 ov.....	27
Taide ja kulttuuri, 1 ov	28
Valinnaiset tutkinnon osat	29
Ympäristötieto, 4 ov	29
Tieto- ja viestintäteknikka, 4 ov	30
Etiikka, 4 ov.....	31
Kulttuurien tuntemus, 4 ov	31
Psykologia, 4 ov.....	32
Yritystoiminta, 4 ov.....	34
Äidinkieli 5, kirjallisten tehtävien ohjaus 1 ov	35
Toinen kotimainen kieli, ruotsi 2, 1 ov	36
Vieras kieli, englanti 3, 1 ov	37
Terveystieto 2, 1 ov.....	38
Liikunta, 1-4 ov.....	38
Taide ja kulttuuri 2, 1 ov.....	39
Työelämä tieto 1, 1 ov.....	39
VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT, 10 ov AMMATILLISESSA PERUSKOULUTUKSESSA.....	40
KAAVIO TUTKINNON MUODOSTUMINEN	41

LUKUSUUNNITELMA**METSÄALAN PERUSTUTKINTO**

Metsätalouden koulutusohjelma, pk, metsuri-metsäpalvelun tuottaja (120 ov)

Tekniikan ala, Vennonmäentie 1, Ruokolahti

TUTKINNON OSAT	1v	2v	3v
AMMATILLISET OPINNOT, 90 ov			
<i>Kaikille pakolliset tutkinnon osat, 20 ov</i>			
Metsien hoito ja puunkorjuu, 20 ov	19		1
<i>Pakolliset tutkinnon osat, 40 ov</i>			
Metsänhoito- ja puunkorjuupalvelut, 40 ov	6	11	23
<i>Valinnaiset tutkinnon osat, 30 ov</i>			
Metsänhoitotyöt, 10 ov		5	5
Pienkoneiden myynti, huolto ja korjaus, 10 ov		5	5
Erikoispuiden kaato- ja hoitopalvelut, 10 ov		5	5
Metsätraktoreiden käyttö, 10 ov		10	
AMMATTITAITOA TÄYDENTÄVÄT TUTKINNON OSAT, 20 ov			
<i>Pakolliset, 16 ov</i>			
Äidinkieli, 4 ov	3		1
Toinen kotimainen kieli, 1 ov		1	
Vieras kieli, 2 ov	2		
Matematiikka, 3 ov	2	1	
Fysiikka ja kemia, 2 ov	2		
Yhteiskunta-, yritys- ja työelämätieto, 1 ov	1		
Liikunta, 1 ov	1		
Terveystieto, 1 ov	1		
Taide ja kulttuuri, 1 ov	1		
<i>Valinnaiset, 4 ov</i>	2	2	
VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT 10 ov			
		5	5
Yhteensä:	40	40	40

METSÄALAN PERUSTUTKINNON TAVOITTEET JA ARVOPERUSTA

Metsäalan perustutkinnon suorittaneella on laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet metsäalan eri tehtäviin sekä jatko-opintoihin. Lisäksi hänellä on erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito yhdellä tutkinnon osa-alueella siten, että tutkinnon suorittanut voi sijoittua työelämään, suoriutua alansa vaihtelevista tehtävistä myös muuttuvissa oloissa sekä kehittää ammatitaitoaan läpi elämän.

Metsäalan perustutkinnon suorittaneella on monipuolinen ammattitaito ja hän kehittää sitä jatkuvasti. Metsäalan ammattilainen on luotettava, laatu-tietoinen, oma-aloitteinen sekä asiakaspalvelu- ja yhteistyöhenkinen. Metsäalan ammattilainen osaa soveltaa oppimiaan taitoja ja tietoja vaihtelevissa työelämän tilanteissa. Hän pystyy näkemään työnsä osana suurempia tehtäväkokonaisuuksia ja pystyy ottamaan huomioon omassa työssään lähialojen ammattilaisten tehtävät. Metsäalan ammattilainen tekee työnsä metsälainsäädännön sekä metsänhoito- ja puunhankintaohjeiden mukaisesti. Hän työskentelee metsässä kestävä metsätalouden periaatteita noudattaen. Hän osaa suunnitella työnsä, osaa tehdä työmenekki- ja kustannuslaskelmia sekä osaa esitellä ja arvioida omaa työtään.

Metsäalan ammattilaisen on osattava lukea sekä metsänhoitoon että puunhankintaan liittyviä suunnitelmia. Hänellä on metsäalalla vaadittavat hyvät motoriset valmiudet. Hän ottaa huomioon työssään muun muassa kestävä kehityksen tavoitteet, joista ympäristöasiat ovat tärkeimpiä. Metsäalan ammattilainen osaa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa yhteistyökykyisesti sekä osaa ilmaista näkökantonsa selkeästi ja luottamusta herättäen. Metsäalan ammattilainen noudattaa ja ylläpitää turvallisia työmenetelmiä ja työtapoja sekä oikeaa asennetta arvostavaa työturvallisuuskulttuuria, joka sisältää työn turvallisuutta sekä terveyttä ja työkykyä edistävien toimien huomioonottamista.

Metsäalan ammattilainen osaa ottaa työssään huomioon ympäristölainsäädännön muutokset. Hän kykenee vastaamaan asiakkaan tai metsänomistajan kysymyksiin esimerkiksi metsien uudistamismenetelmien tai erilaisten hakkuutapojen ympäristövaikutuksista. Metsäalalla toimiva ammattilainen osaa myös käyttää työssään tarvittavaa tietotekniikkaa. Hän hallitsee myös yrittämisen perusvalmiudet. Kansainvälisen metsäalan ammattilaisen taitoja ovat kansainvälisissä tehtävissä vaadittava vieraan kielen taito, kohde-maan kulttuurin ymmärtäminen, palvelualttius ja erilaisiin oloihin mukautuminen.

Metsätalouden koulutusohjelman suorittanut metsuri-metsäpalvelujen tuottaja osaa tehdä metsänhoidon ja puunkorjuun manuaalisia töitä tai metsäluontoon, esimerkiksi luontomatkailuun liittyviä töitä. Metsänhoitoon ja puunkorjuuseen erikoistunut metsätalouden ammattilainen osaa uudistaa metsää manuaalisesti kylvämällä ja istuttamalla. Hän osaa määrittää taimikoiden ja kasvatusmetsien harvennustarpeet metsäsuunnitelman avulla. Lisäksi hän osaa raivata, perata ja harventaa puustoa metsänhoito-ohjeiden mukaisesti. Hän osaa myös mitata sekä pysty- että hakattua puuta. Metsuri-metsäpalvelujen tuottaja osaa käyttää metsäalan perustyövälineitä, oikeita työtapoja ja viljelymateriaaleja. Metsäpalveluiden tuottamiseen erikoistunut metsätalouden ammattilainen voi suuntautua luonto- ja ympäristörakentamiseen, metsiin liittyvien matkailupalvelujen tuottamiseen tai metsien monikäytön osajaksi. Hänellä on myös edellytykset kehittää itseään ja suorittaa ammattitutkinto työkokemuksesta saatuaan.

Yrittäjyys tutkinnossa toteutuu pienkoneiden myynti, huolto ja korjaus tutkinnon osan sisällä sekä työssäoppimisjaksojen yhteydessä.

Tutkintoon sisältyy 1,5 ov oppilaan ohjausta, josta on erillinen suunnitelma ammattiopiston menettelysuunnitelmissa. Kullekin opiskelijalle laaditaan HOPS, jota tarkennetaan opintojen aikana. Ryhmänohjaaja vastaa HOPS:n päivityksestä yhdessä opiskelijan kanssa. Ammattiopistossa on laadittu erityisopetuksen suunnitelma, jonka mukaan toimitaan erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden kohdalla.

AMMATILLISET TUTKINNON OSAT

Kaikille pakolliset tutkinnon osat, 20 ov

METSIEN HOITO JA PUUNKORJUU 20 ov

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella toteuttamiskelpoisen leimikon
- mitata ja arvioida puuston
- suunnitella ja tehdä metsänhoitotöitä käyttäen niissä yleisesti käytettäviä koneita, laitteita ja välineitä
- hoitaa taimikoita ja kunnostaa nuoria kasvatusmetsiä
- valmistaa manuaalisesti puutavaraa
- kunnostaa ja huoltaa metsänhoidon ja puunkorjuun työvälineitä sekä varusteita
- määrittää kasvupaikkatyypit, kehitysluokat, opaskasvit ja tärkeimmät kotimaiset puulajit
- määrittää metsäalan toimijat, toimintaympäristön ja toiminnan periaatteet

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, pääosin työn tekeminen työtilanteissa, itsenäinen opiskelu

Arviointi

Arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
1. Työprosessien hallinta Puuston mittaus ja arviointi Metsänhoitotöiden tekeminen	- mittaa ja arvioi ohjattuna töihin- sä liittyvän puuston yleisesti käy- tössä olevien mittaus- ja arviointi- välineiden avulla - viljelee ohjattuna metsän- uudistuskohteen - hoitaa ohjattuna taimikoita, se- kä hoitaa ja kunnostaa nuoria metsiä	- mittaa ja arvioi lähes itsenäi- sesti töihinsä liittyvän puuston yleisesti käytössä olevien mit- taus- ja arviointi-välineiden avulla - viljelee itsenäisesti ja huolelli- sesti annettuja ohjeita noudat- taen metsänuudistuskohteen ja käyttää oikeaa siemen- tai tai- miainesta - hoitaa taimikoita sekä hoitaa ja kunnostaa nuoria metsiä tyy- pillisillä työkohteilla itsenäisesti ja huolellisesti sekä annettuja ohjeita noudattaen	- mittaa ja arvioi itsenäisesti ja huolellisesti töihinsä liittyvän puuston yleisesti käytössä ole- vien mittaus- ja arviointivälinei- den avulla - viljelee itsenäisesti ja huolelli- sesti metsänuudistuskohteen ja käyttää oikeaa siemen- tai tai- miainesta - hoitaa itsenäisesti ja huolelli- sesti taimikoita sekä hoitaa ja kunnostaa nuoria metsiä aina huolellisesti ja laadukkaasti se- kä annettuja ohjeita noudattaen
Leimikon ja puunkorjuun suun- nittelu Oma-aloitteisuus ja ahkeruus Metsämarjojen ja sienien tun- nistaminen Metsäluonnon arvokkaiden elinympäristöjen huomioon ot- taminen,	- tekee ohjattuna leimikon ja puunkorjuun suunnittelun maas- totyöt ja hyödyntää tarvittavia tie- ja maastokarttoja, sekä ottaa oh- jattuna huomioon eri työvaiheis- sa arvokkaat luonto- ja riistakoh- teet sekä vaaratekijät leimikolla - hyödyntää osittain metsäsuun- nitelman tietoja sekä ottaa hu- mioon korjuukaluston vaikutuk- sen leimikon suunnitteluun ja puunkorjuun toteutukseen. - työskentelee oma-aloitteisesti ja on pääosin motivoitunut	- tekee lähes itsenäisesti annet- tujen ohjeiden avulla leimikon ja puunkorjuun suunnittelun maastotyöt ja hyödyntää tarvit- tavia tie- ja maastokarttoja, se- kä ottaa huomioon lähes itse- näisesti eri työvaiheissa arvok- kaat luonto- ja riistakohteet, tär- keimmät esteettiset tekijät sekä vaaratekijät leimikolla - hyödyntää keskeisiltä osin metsäsuunnitelman tietoja, se- kä ottaa huomioon korjuukalus- ton vaikutuksen leimikon suun- nitteeluun ja puunkorjuun toteu- tukseen. - työskentelee oma-aloitteisesti, on pääosin ahkera ja motivoitu- nut - tunnistaa maakunnan metsä- marjat ja tärkeimmät kaup- pasienet - ottaa työssään huomioon lä- hes itsenäisesti keskeisimmät metsäluonnon arvokkaiden elinympäristöjen ja biologisen monimuotoisuuden säilymisen, metsien käsittelystä annetut oh- jeet ja suositukset, sekä metsä- talouden ympäristövaikutukset	tekee itsenäisesti annettujen ohjeiden avulla leimikon ja puunkorjuun suunnittelun maastotyöt ja hyödyntää tarvit- tavia tie- ja maastokarttoja, se- kä ottaa itsenäisesti huomioon eri työvaiheissa arvokkaat luon- to- ja riistakohteet, tärkeimmät esteettiset tekijät sekä vaarate- kijät leimikolla - hyödyntää tarvittavia metsä- suunnitelman tietoja, sekä ottaa huomioon korjuukaluston vaiku- tuksen leimikon suunnitteluun ja puunkorjuun toteutukseen. - työskentelee oma- aloitteisesti, on ahkera, motivoi- tunut sekä työtään arvostava - tunnistaa hyvin maakunnan metsämarjat ja kauppasienet - ottaa työssään huomioon it- senäisesti keskeisimmät metsä- luonnon arvokkaiden elinympä- ristöjen ja biologisen monimu- toisuuden säilymisen, metsien käsittelystä annetut ohjeet ja suositukset, sekä metsätalou- den ympäristövaikutukset

<p>Oman työn arviointi</p> <p>Päätösten teko</p> <p>Eri kulttuurien huomioon ottaminen</p>	<p>- arvioi ohjattuna omaa työtään ja kehittymistään</p> <p>- tekee päätökset oikein ja etenee loogisesti usein toistuvissa työtehtävissä</p> <p>- suhtautuu myönteisesti ulkomaalaistaustaisiin henkilöihin</p>	<p>- arvioi omaa työtään ja kehittymistään annettujen kriteerien mukaisesti</p> <p>- tekee pääosin oikeat päätökset ja etenee loogisesti työtehtävissä</p> <p>- suhtautuu myönteisesti ulkomaalaistaustaisiin henkilöihin</p>	<p>- arvioi monipuolisesti työsuorustaan ja kehittymistään kriteerien mukaisesti</p> <p>- tekee päätökset nopeasti ja oikein sekä etenee loogisesti työtehtävissä</p> <p>- suhtautuu myönteisesti ulkomaalaistaustaisiin henkilöihin</p>
<p>2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien hallinta</p> <p>Työmenetelmien, -välineiden ja varusteiden hallinta</p>	<p>- tunnistaa osittain työympäristöön sekä työmenetelmiin ja -välineisiin liittyvät vaaratekijät</p> <p>- käyttää metsätyövälineitä ohjattuna työturvallisesti ja ergonomisesti oikeita työmenetelmiä noudattaen sekä huoltaa ja kunnostaa hyväksyttävästi työssään tarvitsemansa välineet ja varusteet</p>	<p>- tunnistaa ja ottaa huomioon pääosin työympäristöön sekä työmenetelmiin ja -välineisiin liittyvät vaaratekijät</p> <p>- käyttää metsätyövälineitä lähes itsenäisesti ja työturvallisesti ja ergonomisesti oikeita työmenetelmiä noudattaen sekä huoltaa ja kunnostaa ohjeen mukaisesti työssään tarvitsemansa välineet ja varusteet huolellisesti</p>	<p>- tunnistaa ja ottaa huomioon työympäristöön sekä työmenetelmiin ja -välineisiin liittyvät vaarat</p> <p>- käyttää metsätyövälineitä itsenäisesti ja työturvallisesti ja ergonomisesti oikeita työmenetelmiä noudattaen sekä huoltaa ja kunnostaa huolellisesti ja laadukkaasti työssään tarvitsemansa välineet ja varusteet</p>
<p>3. Työn perustana olevan tiedon hallinta</p> <p>Metsän luontainen kehitys</p> <p>Metsätyyppien ja opaskasvien tunnistus</p> <p>Arvokkaiden elinympäristöjen piirteiden ja ilmentäjäkasvien tunnistus</p> <p>Puulajivalinta</p> <p>Puuston kehitysluokkien ja niiden metsänhoidollisten tavoitteiden tunnistaminen</p> <p>Metsätalouden ja puutavaran jalostamisen työnantajat jsekä niiden toiminnan tukeminen</p>	<p>- kuvailee ohjattuna metsän luontaisen kehityksen ja metsän kiertokulun vaiheet sekä tuntee osittain metsäluonnon ekologian perusteet</p> <p>- tunnistaa osittain kivennäismaiden maalajit sekä tuntee turvemaiden luokituksen pääpiirteet ja keskeiset taloudelliset hyödyntämismahdollisuudet</p> <p>- tunnistaa ohjattuna kasvupaikkatyypit ja toiminta-alueen metsätyypit</p> <p>- tunnistaa toiminta-alueen tavallisimmat opaskasvit, sekä tavallisimpien arvokkaiden elinympäristöjen keskeiset piirteet ja ilmentäjäkasvit</p> <p>- tunnistaa tärkeimmät puulajit sekä kuvaa ohjattuna niiden käyttömahdollisuudet</p> <p>- perustelee ohjattuna työhönsä liittyvät puulajivalinnat ja puulajitiheydet ottaen huomioon metsänhoidon ekologiset ja taloudelliset perusteet</p> <p>- tunnistaa ohjattuna puuston eri kehitysluokat ja tietää kunkin metsän kehitys-vaiheen metsänhoidolliset ja taloudelliset tavoitteet</p> <p>- luettelee osittain puun ja puutavaran jalostamiseen liittyvät erilaiset käyttömuodot ja hyödyntämismahdollisuudet</p> <p>- hakee ja jäsentää ohjattuna tietoa puunkorjuun sekä puun jalostamisen työnantajista ja toiminoista sekä niiden tarjoamista työllistymismahdollisuuksista</p>	<p>- kuvailee keskeisimmät metsän luontaisen kehityksen ja metsän kiertokulun vaiheet sekä tuntee pääosin metsäluonnon ekologian perusteet</p> <p>- tunnistaa yleisimmät kivennäismaiden maalajit ja maaperän rakenteen sekä tuntee turvemaiden luokituksen pääpiirteet ja taloudelliset hyödyntämismahdollisuudet</p> <p>- tunnistaa lähes itsenäisesti kasvupaikkatyypit ja toiminta-alueen metsätyypit</p> <p>- tunnistaa toiminta-alueen tavallisimmat metsä- ja opaskasvit, sekä tavallisimpien arvokkaiden elinympäristöjen piirteet ja ilmentäjäkasvit</p> <p>- tunnistaa tärkeimmät puulajit sekä kuvaa hyväksyttävällä tavalla niiden rakenteen, ominaisuudet ja keskeisimmät käyttö-mahdollisuudet</p> <p>- perustelee pääosin työhönsä liittyvät puulajivalinnat ja puulajitiheydet ottaen huomioon metsänhoidon ekologiset ja taloudelliset perusteet</p> <p>- tunnistaa selväpiirteiset kehitysluokat ja tietää hyväksyttävällä tavalla kunkin metsän kehitys-vaiheen metsänhoidolliset ja taloudelliset tavoitteet</p> <p>- tietää tärkeimmät puun ja puutavaran jalostamiseen liittyvät erilaiset käyttömuodot ja hyödyntämismahdollisuudet</p> <p>- hakee ja jäsentää lähes itsenäisesti tietoa puunkorjuun sekä puun jalostamisen työnantajista ja toiminnoista sekä niiden tarjoamista työllistymismahdollisuuksista</p>	<p>- kuvailee metsän luontaisen kehityksen ja metsän kiertokulun vaiheet sekä tuntee perusteellisesti metsäluonnon ekologian perusteet</p> <p>- tunnistaa hyvin kivennäismaiden maalajit ja maaperän rakenteen sekä tuntee turvemaiden luokituksen pääpiirteet ja taloudelliset hyödyntämismahdollisuudet</p> <p>- tunnistaa itsenäisesti ja luotettavasti kasvupaikka-tyypit ja toiminta-alueen metsätyypit</p> <p>- tunnistaa ja tuntee toiminta-alueen tavallisimmat metsä- ja opaskasvit, sekä tunnistaa arvokkaiden elinympäristöjen piirteet ja ilmentäjäkasvit</p> <p>- tunnistaa tärkeimmät puulajit sekä kuvaa perusteellisesti niiden rakenteen, ominaisuudet ja käyttömahdollisuudet</p> <p>- perustelee monipuolisesti ja luotettavasti työhönsä liittyvät puulajivalinnat ja puulajitiheydet ottaen huomioon metsänhoidon ekologiset ja taloudelliset perusteet</p> <p>- tunnistaa kehitysluokat ja tietää kunkin metsän kehitysvaiheen metsänhoidolliset ja taloudelliset tavoitteet</p> <p>- tietää perusteellisesti ja laajasti puun ja puutavaran jalostamiseen liittyvät erilaiset käyttömuodot ja hyödyntämismahdollisuudet</p> <p>- hakee ja jäsentää itsenäisesti tietoa puunkorjuun sekä puun jalostamisen työnantajista ja toiminnoista sekä niiden tarjoamista työllistymismahdollisuuksista</p>

	- tuntee osittain myös muiden keskeisten metsäalan toimijoiden aseman metsäalan toimintakentässä	- tuntee metsäalan yritystoiminnan perusrakenteen ja muiden metsäalan keskeisten toimijoiden aseman ja niiden toiminnan tavoitteita metsäsektorilla	- tuntee metsäalan yritystoiminnan perusrakenteen ja muiden metsäalan keskeisten toimijoiden aseman ja niiden toiminnan tavoitteita ja kehityssuuntia metsäsektorilla
Leimikon ja puunkorjuun suunnittelun lähtökohdat	- kertoo ohjattuna leimikon ja puunkorjuun suunnittelun keskeisimmät metsänhoidolliset ja taloudelliset lähtökohdat	- kertoo sekä perustelee pääosin leimikon ja puunkorjuun suunnittelun keskeisimmät metsänhoidolliset ja taloudelliset lähtökohdat	- kertoo sekä perustelee monipuolisesti leimikon ja puunkorjuun suunnittelun keskeisimmät metsänhoidolliset ja taloudelliset lähtökohdat
Puukauppamuotojen tunteminen	- kuvailee ohjattuna puukauppamuodot	- kuvailee keskeisiltä osin puukauppamuodot ja perustelee pääosin niiden sopivuuden kohteeseen	- kuvailee perusteellisesti puukauppamuodot ja perustelee niiden sopivuuden kohteeseen
Metsäluonnonhoidon vaatimukset huomioiva metsien käsittely	- kuvailee osittain metsänuudistamisen ja -kasvatuksen tärkeimmät periaatteet ja menetelmät	- kuvailee hyväksyttävällä tavalla metsänuudistamisen ja -kasvatuksen tärkeimmät periaatteet ja menetelmät	- kuvailee perusteellisesti metsänuudistamisen ja metsänkasvatuksen tärkeimmät periaatteet ja menetelmät
Riistan elinympäristöjen huomiointi	- kertoo pääosin metsälainsäädännön ja metsien sertifiointin lähtökohdat, sekä puunkasvatuksen laadulliset ja taloudelliset tavoitteet - tuntee osittain maakunnan tärkeimpien riista- ja rauhoitettujen eläinten elinympäristöt sekä osaa ohjattuna ottaa huomioon riistan ja rauhoitettujen lajien elinympäristövaatimukset metsäalan työtehtävissä - hankkii leimikon suunnitteluun tarvittavaa tietoa	- kertoo metsälainsäädännön ja metsien sertifiointin lähtökohdat, sekä keskeisimmät puunkasvatuksen laadulliset ja taloudelliset tavoitteet - tuntee maakunnan tärkeimpien riista- ja rauhoitettujen eläinten elinympäristöt sekä osaa lähes itsenäisesti ottaa huomioon riistan ja rauhoitettujen lajien elinympäristövaatimukset metsäalan työtehtävissä - hankkii monipuolisesti leimikon suunnitteluun tarvittavaa tietoa	- kertoo metsälainsäädännön ja metsien sertifiointin lähtökohdat, sekä puunkasvatuksen laadulliset ja taloudelliset tavoitteet - tuntee maakunnan tärkeimpien riista- ja rauhoitettujen eläinten elinympäristöt sekä osaa itsenäisesti ottaa huomioon riistan ja rauhoitettujen lajien elinympäristövaatimukset metsäalan työtehtävissä - hankkii tehokkaasti leimikon suunnitteluun tarvittavaa tietoa sekä analysoi ja käyttää sitä monipuolisesti
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot <i>Terveys, turvallisuus ja toimintakyky</i>	- pukeutuu työ- ja sääolosuhteiden mukaisesti - käyttää henkilökohtaisia suojarusteita - tekee työn niin, että siitä ei aiheudu välitöntä vaaraa itselle tai muille työmaalla liikkuville - osaa antaa perusensiavun - osaa tehdä tapaturman vaatimat ilmoitukset - keskustelee ohjattuna toiminnastaan	- pukeutuu työ- ja sääolosuhteiden mukaisesti - käyttää henkilökohtaisia suojarusteita - tekee työn niin, että siitä ei aiheudu välitöntä vaaraa itselle tai muille työmaalla liikkuville ja toimii oikein onnettomuustilanteissa - osaa antaa perusensiavun - osaa tehdä tapaturman vaatimat ilmoitukset - keskustelee oma-aloitteisesti toiminnastaan	- pukeutuu työ- ja sääolosuhteiden mukaisesti - käyttää henkilökohtaisia suojarusteita - tekee työn niin, että siitä ei aiheudu välitöntä vaaraa itselle tai muille työmaalla liikkuville ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa - osaa antaa perusensiavun - osaa tehdä tapaturman vaatimat ilmoitukset - keskustelee itsenäisesti toiminnastaan ja omaa hyvät kuuntelutaidot
Vuorovaikutus ja yhteistyö			

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa suunnittelemalla puunkorjuuleimikon. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan vähintään

- työprosessien hallinnasta puuston mittaus ja leimikon ja puunkorjuun suunnitteluun, oma-alotteisuus ja ahkeruus, oman työn arviointi sekä päätösten tekeminen
- työmenetelmien, välineiden ja materiaalien hallinnasta työmenetelmät ja –välineiden hallinta
- työn perustana olevan tiedon hallinnasta kehitysluokkien tunnistus sekä leimikon ja puunkorjuun suunnittelun lähtökohtien tunteminen
- elinikäisen oppimisen avaintaidoista vuorovaikutus ja yhteistyö sekä terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvynhuomioon ottaminen pois lukien ensiavun antaminen

Näyttösuunnitelma

Opiskelija suunnittelee puunkorjuuleimikon.

Näyttöajankohta

1 lukuvuoden lopussa metsässä.

Näyttöympäristö

Oppilaitoksessa ja/tai työssäoppimispaikassa

Muu arviointi

Kirjalliset- ja työkokeet, aktiivinen osallistuminen opiskeluun

Arvioijat

Arvioijina toimivat tutkinnon osaa opettaneet opettajat. Ammattiosaamisen näytön arvioijina toimivat työssäoppimissuunnitelmassa nimetyt henkilöt, ammatillisten aineiden opettajat ja työpaikkaohjaajat yhdessä tai erikseen tai oppilaitosnäytössä ammatillisten aineiden opettajat.

METSÄTALouden KOULUTUSOHJELMA**Koulutusohjelman pakolliset tutkinnon osat, 40 ov****METSÄNHOITO- JA PUUNKORJUUPALVELUT 40 ov****Ammattitaitovaatimukset**

Opiskelija osaa

- tehdä luonnonhoidon vaatimukset huomioon ottaen metsänhoito- ja puunkorjuutöitä
- käyttää metsäsuunnitelmaa soveltaen siinä metsänhoidon suosituksia ja metsälain säädöksiä
- uudistaa metsää, hoitaa taimikoita ja käsitellä kasvatusmetsiä
- suunnitella leimikoita- ja toteuttaa niiden puunkorjuun
- arvioida ja mitata eri työlajeissa tarvittavat puustotunnukset
- määrittää hakkuukohteen puutavarakertymän hehtaarikohtaisesti
- työskennellä lähikuljetuksen työtehtävissä kuljettajana
- hinnoitella työnsä
- tunnistaa metsätyöhön ja -työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojaautua niiltä
- noudattaa metsäalan työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyvää lainsäädäntöä ja ohjeita
- suunnitella ja toteuttaa metsänhoito- ja puunkorjuuprosessit sekä työntekijänä että yrittäjänä

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, käytännön työtilanteet, työssäoppiminen vähintään 20 ov, itsenäinen opiskelu

Arviointi

Arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
1. Työprosessien hallinta Työkohteen suunnittelu	- osaa käyttää ohjattuna metsäsuunnitelmaa, metsänhoidon suosituksia ja metsälain säädöksiä eri työkohteisiin, sekä suunnittelee ja tekee tavallisimmat metsähoito- ja puunkorjuutyöt niiden mukaisesti	- osaa lähes itsenäisesti metsäsuunnitelmaa, metsänhoidon suosituksia ja metsälain säädöksiä tavanomaisiin työkohteisiin, sekä suunnittelee ja tekee metsähoito- ja puunkorjuutyöt niiden mukaisesti	- soveltaa itsenäisesti metsäsuunnitelmaa, metsänhoidon suosituksia ja metsälain säädöksiä eri työkohteisiin, sekä suunnittelee ja tekee metsähoito- ja puunkorjuutyöt niiden mukaisesti
Uudistamistöiden tekeminen	- arvioi tai mittaa ohjattuna eri työlajien tarvittavat tunnuksat, sekä määrittää hakkuukohteen puutavarakertymän hehtaarikohtaisesti	- arvioi tai mittaa lähes itsenäisesti eri työlajien tarvittavat tunnuksat, sekä määrittää hakkuukohteen puutavarakertymän hehtaari- ja puutavaralajikohtaisesti	- arvioi tai mittaa itsenäisesti eri työlajien tarvittavat tunnuksat, sekä määrittää hakkuukohteen puutavara-kertymän hehtaari- ja puutavaralajikohtaisesti
	- määrittää ohjattuna metsikön uudistuskypsyden maastossa	- määrittää lähes itsenäisesti metsikön uudistuskypsyden maastossa	- määrittää itsenäisesti ja joutuisasti metsikön uudistuskypsyden maastossa
	- tekee vähintään yhden uudistamiseen liittyvistä töistä ohjeiden mukaisesti	- tekee lähes itsenäisesti ja ohjeiden mukaisesti uudistamiseen liittyvät työt: uudistusalan raivauksen, siemen- ja taimimateriaalin välivarastoinnin, kylvö- ja istutustyön, sekä ennakoii ja määrittelee taimikon varhishoidon tarpeen ja tekee vaadittavan taimikon varhishoidon	- tekee itsenäisesti, joutuisasti ja ohjeiden mukaisesti uudistamiseen liittyvät työt: uudistusalan raivauksen, siemen- ja taimimateriaalin välivarastoinnin, kylvö- ja istutustyön, sekä ennakoii ja määrittelee taimikon varhishoidon tarpeen ja tekee vaadittavan taimikon varhishoidon

Taimikonhoitotöiden tekeminen	- suunnittelee ja hoitaa taimikoita helpoissa kohteissa ohjeiden mukaisesti	- suunnittelee ja hoitaa lähes itsenäisesti ja ohjeiden mukaisesti taimikoita	- suunnittelee ja hoitaa itsenäisesti, joutuisasti ja ohjeiden mukaisesti taimikoita
Kasvatusmetsien käsittely	- käsittelee kasvatusmetsiä ohjeiden mukaisesti helpoissa kohteissa	- määrittelee, suunnittelee ja toteuttaa kasvatusmetsien käsittelyn lähes itsenäisesti ja ohjeiden mukaisesti	- määrittelee, suunnittelee ja toteuttaa kasvatusmetsien käsittelyn itsenäisesti ja ohjeiden mukaisesti
Manuaalinen puutavaran valmistus	- valmistaa yleisimmät puutavaralajit asiakaslähtöisesti, ja mittaa puutavaran yleisesti käytössä olevien mittaus-menettelmien avulla	- valmistaa puutavaralajeja lähes itsenäisesti ja asiakaslähtöisesti, sekä mittaa puutavaran yleisesti käytössä olevien mittaus-menettelmien avulla	- valmistaa puutavaralajeja itsenäisesti ja asiakaslähtöisesti, sekä mittaa puutavaran yleisesti käytössä olevien mittausmenettelmien avulla
Puutavaran lähikuljetus	- toimii ohjattuna yhdessä koneellisen puunkorjuuketjun kanssa, sekä käyttää työhönsä liittyviä paikkatieto- ja viestintäjärjestelmiä	- toimii lähes itsenäisesti yhdessä koneellisen puunkorjuuketjun kanssa, sekä käyttää työhönsä liittyviä paikkatieto- ja viestintäjärjestelmiä	- toimii itsenäisesti yhdessä koneellisen puunkorjuu- ketjun kanssa, sekä käyttää työhönsä liittyviä paikkatieto- ja viestintäjärjestelmiä
Metsänparannustöiden tekeminen	- hallitsee metsätraktorin käytön siten, että ajaa ja kuormaa opastettuna olosuhteiltaan helpossa metsämaastossa - tekee vähintään yhtä metsänhoidollista metsänparannustyötä ohjeiden mukaisesti	- hallitsee metsätraktorin käytön siten, että ajaa ja kuormaa lähes itsenäisesti olosuhteiltaan normaalissa metsämaastossa - tekee lähes itsenäisesti metsänhoidollisia metsänparannustyöitä ohjeiden mukaisesti	- hallitsee metsätraktorin käytön siten, että ajaa ja kuormaa itsenäisesti olosuhteiltaan normaalissa metsämaastossa - tekee itsenäisesti ja joutuisasti metsänhoidollisia metsänparannustyöitä ohjeiden mukaisesti
Metsätyön ja -palvelujen hinnoittelu ja asiakaspalvelu	- hinnoittelee ohjattuna eri työläjät - hallitsee osittain kannattavan yrittämisen perusteet, sekä laskee ohjattuna kulut ja tuotot - ottaa huomioon osittain työssään asiakkaan tarpeet	- hinnoittelee lähes itsenäisesti eri työläjät - hallitsee pääosin kannattavan yrittämisen perusteet, sekä laskee lähes itsenäisesti kulut ja tuotot - ottaa huomioon pääosin työssään asiakkaan tarpeet ja toiveet	- hinnoittelee itsenäisesti eri työläjät - hallitsee perusteellisesti kannattavan yrittämisen perusteet, sekä laskee itsenäisesti kulut ja tuotot - ottaa työssään huomioon yrityksen ja asiakaslähtöisesti asiakkaan tarpeet ja toiveet
Oma-aloitteisuus ja ahkera työskentely	- tekee rutiinityöt oma-aloitteisesti ja pääosin motivoituneesti	- tekee työnsä oma-aloitteisesti, pääosin ahkerasti ja motivoituneesti	- tekee työnsä oma-aloitteisesti, ahkerasti ja motivoituneesti
Oman työn arviointi	- arvioi osittain työsuoritustaan hyväksyttävällä tavalla	- arvioi hyväksyttävällä tavalla työsuoritustaan ja kehittymistään	- arvioi kriittisesti ja realistisesti työsuoritustaan sekä kehittymistään
Päätösten tekeminen	- tekee päätökset oikein ja etenee loogisesti usein toistuvissa työtehtävissään	- tekee pääosin oikeat päätökset ja etenee loogisesti työtehtävissään	- tekee päätökset nopeasti ja oikein sekä etenee loogisesti työtehtävissään
Työn esittely ja raportointi	- esittelee ja raportoi suppeasti työnsä tulokset	- esittelee ja raportoi loogisesti ja selkeästi työnsä tulokset	- esittelee ja raportoi sekä perustelee loogisesti ja selkeästi työnsä tulokset
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta Työmenetelmien, välineiden ja varusteiden hallinta	- tekee työtä ja käyttää metsätyövälineitä työturvallisesti ja ergonomisesti oikeita työmenetelmiä noudattaen - huomioi merkittävimmät vaaratekijät, sekä huoltaa ja kunnostaa työvälineet ja varusteet ohjeiden mukaisesti - tekee ohjattuna metsätraktorin päivittäiset huollot työturvallisesti	- tekee työtä ja käyttää metsätyövälineitä itsenäisesti, työturvallisesti, vaaratekijät huomioon ottaen ja ergonomisesti oikeita työmenetelmiä noudattaen, sekä huoltaa ja kunnostaa työvälineet ja varusteet ohjeiden mukaisesti - tekee työturvallisesti ja lähes itsenäisesti metsätraktorin päivittäiset huollot sekä ohjattuna pieniä korjaustoimenpiteitä	- tekee työtä ja käyttää metsätyövälineitä itsenäisesti, työturvallisesti, vaaratekijät huomioon ottaen ja ergonomisesti oikeita työmenetelmiä noudattaen, sekä huoltaa ja kunnostaa työvälineet ja varusteet ohjeiden mukaisesti - tekee työturvallisesti, itsenäisesti metsätraktorin päivittäiset huollot sekä ohjattuna pieniä korjaustoimenpiteitä
Teknologian ja tietotekniikan hyödyntäminen	- käyttää työnsä tulosten raportoinnissa auttavasti erilaisia AV-välineitä sekä esitysmenetelmiä	- käyttää työnsä tulosten raportoinnissa erilaisia AV-välineitä sekä esitysmenetelmiä	- käyttää työnsä tulosten raportoinnissa sujuvasti erilaisia AV-välineitä sekä esitysmenetelmiä
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta			

<p>Toimialan tunteminen</p> <p>Metsäluonnon arvokkaiden elinympäristöjen ja metsänhoitosuosittelujen huomioon ottaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tuntee toimialansa niin, että hyödyntää ohjattuna alan tarjoamat mahdollisuudet työntekijänä - tuntee osittain metsäpalveluyrittämisen erityispiirteet ja taloudellisen toiminnan edellytykset sekä alan palveluiden hinnoittelun - tuntee osittain alan yritysten verkostoitumisen tuomat mahdollisuudet ja hyödyntää ohjattuna niitä työssään - ottaa huomioon metsänhoito- ja puukorjuutöissä säädösten mukaiset arvokkaat elinympäristöt sekä talousmetsien luonnon- ja metsänhoitosuosittukset 	<ul style="list-style-type: none"> - tuntee toimialansa niin perusteellisesti, että hyödyntää lähes itsenäisesti alan tarjoamat mahdollisuudet työntekijänä - tuntee pääosin metsäpalveluyrittämisen erityispiirteet ja taloudellisen toiminnan edellytykset sekä alan palveluiden hinnoittelun - tuntee pääosin alan yritysten verkostoitumisen tuomat mahdollisuudet ja hyödyntää lähes itsenäisesti niitä työssään - ottaa huomioon lähes itsenäisesti metsänhoito- ja puukorjuutöissä, säädösten mukaiset arvokkaat elinympäristöt sekä talousmetsien luonnon- ja metsänhoitosuosittukset 	<ul style="list-style-type: none"> - tuntee toimialansa niin perusteellisesti, että hyödyntää itsenäisesti alan tarjoamat mahdollisuudet työntekijänä tai yrittäjänä - tuntee metsäpalveluyrittämisen erityispiirteet ja tuntee taloudellisen toiminnan edellytykset sekä alan palveluiden hinnoittelun - tuntee alan yritysten verkostoitumisen tuomat mahdollisuudet ja hyödyntää itsenäisesti ja tehokkaasti niitä työssään - ottaa huomioon itsenäisesti metsänhoito- ja puukorjuutöissä säädösten mukaiset arvokkaat elinympäristöt sekä talousmetsien luonnon- ja metsänhoitosuosittukset
<p>Työsuhde- ja sosiaaliturvasääntöjen tunteminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tuntee osittain metsäalan työsuhde- ja sosiaaliturvasäännökset sekä työehtosopimuksen keskeisimmän sisällön 	<ul style="list-style-type: none"> - tuntee pääosin tärkeimmät metsäalan työsuhde- ja sosiaaliturvasäännökset sekä työehtosopimuksen keskeisimmän sisällön 	<ul style="list-style-type: none"> - tuntee tärkeimmät metsäalan työsuhde- ja sosiaaliturvasäännökset sekä työehtosopimuksen keskeisimmän sisällön
<p>4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot Terveys, turvallisuus ja toimintakyky</p> <p><i>Ammattietiikka</i></p> <p><i>Vuorovaikutus ja yhteistyö</i></p> <p>Oppiminen ja ongelmanratkaisu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - suhtautuu myönteisesti turvalliseen toimintaan sekä välttää riskejä työssään - toimii ohjattuna terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi - ottaa oman työn suunnittelussa huomioon merkittävimmät turvallisuus- ja terveystieteelliset sekä ylläpitää työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta tuetuissa tilanteissa - noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan välitöntä vaaraa ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa - käyttää turvallisesti ohjeiden mukaisia suojaimia, työvälineitä ja työmenetelmiä - osaa hyödyntää teknisiä turvajärjestelmiä ja ottaa ne ohjattuna työssään huomioon - ottaa työssään huomioon työturvallisuuteen liittyvät välttämättömät velvollisuutensa ja tietää metsäalan tärkeimmät määräykset - noudattaa sovittuja työaikoja ja neuvottelee poikkeamista - hyväksyy alansa sosiaalisen, taloudellisen ja ekologisen kestävä kehityksen periaatteiden toteutumisen - keskustele ohjattuna toiminnastaan - ratkaisee usein toistuvat on- 	<ul style="list-style-type: none"> - vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta - toimii itsenäisesti terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi - ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveystieteelliset sekä ylläpitää työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta - noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan vaaraa ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa - osaa arvioida suojainten, työvälineiden ja työmenetelmien soveltuvuutta kyseiseen työhön - ottaa itsenäisesti työssään huomioon tekniset turvallisuusjärjestelmät - ottaa työssään huomioon velvollisuutensa työturvallisuudessa ja tietää metsäalan tärkeimmät määräykset - toimii yleensä sovittujen toimintamallien mukaisesti - suhtautuu alansa sosiaalisen, taloudellisen ja ekologisen kestävä kehityksen periaatteiden toteutumiseen myönteisesti - keskustele oma-aloitteisesti toiminnastaan - ratkaisee yleisimmät ongelmat 	<ul style="list-style-type: none"> - kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta - osaa itsenäisesti kehittää monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen - ottaa oman työn suunnittelussa itsenäisesti huomioon turvallisuus- ja terveystieteelliset sekä osaa soveltaa oppimaansa yllättävissäkin tilanteissa - noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan vaaraa ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa - varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden ennen käyttöönottoa, poistaa ja vie huoltoon vialliset työvälineet - ottaa itsenäisesti työssään huomioon tekniset turvallisuusjärjestelmät - ottaa työssään huomioon velvollisuutensa työturvallisuudessa ja tietää metsäalan tärkeimmät määräykset - toimii sovittujen toimintamallien mukaisesti - edistää alansa sosiaalisen, taloudellisen ja ekologisen kestävä kehityksen periaatteiden toteutumista - keskustele luontevasti toiminnastaan sekä omaa hyvät kuuntelutaidot - ratkaisee yleisimmät ongel-

	gelmat	ja arvioi ongelmiin johtaneita syitä	mat javälttää ongelmien toistumisen muuttamalla toimintaansa
	- soveltaa ohjattuna työssään laadukkaan ja tuloksellisen toiminnan tietopohjaa	- arvioi ohjattuna omaa työtään annettujen kriteerien mukaisesti - soveltaa työssään yleensä laadukkaan ja tuloksellisen toiminnan tietopohjaa	- arvioi ohjattuna omaa työtään annettujen kriteerien mukaisesti - soveltaa työssään laadukkaan ja tuloksellisen toiminnan tietopohjaa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa suunnittelemalla ja tekemällä puunkorjuutyötä harvennushakkuutyömaalla. Lisäksi hän mittaa työtuloksen ja hinnoittelee työnsä. Tutkinnon suorittaja tekee lisäksi metsänhoitotöitä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan vähintään

- työprosessien hallinnasta pois lukien puutavaran lähikuljetus, uudistamistöiden tekeminen sekä metsänparannustöiden tekeminen
- työmenetelmien, välineiden ja materiaalien hallinnasta kokon
- työn perustana olevan tiedon hallinnasta metsäluonnon arvokkaiden elinympäristöjen ja metsänhoitosuosittelujen huomioon ottaminen
- elinikäisen oppimisen avaintaidoista ammattietiikan huomioonottaminen, vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot, oppiminen ja ongelmaratkaisu sekä terveys-, turvallisuus- ja toimintakyvyn huomioon ottamisesta työturvallisuus ja ergonomia

Näyttösuunnitelma

Opiskelija suunnittelee ja tekee puunkorjuutyötä harvennushakkuutyömaalla.

Näyttöajankohta

3 lukuvuoden aikana

Näyttöympäristö

Oppilaitos ja/tai työssäoppimispaikka

Muu arviointi

Kirjalliset- ja työkokeet, aktiivinen osallistuminen opiskeluun

Arvioijat

Arvioijina toimivat tutkinnon osaa opettaneet opettajat. Ammattiosaamisen näytön arvioijina toimivat työssäoppimissuunnitelmassa nimetyt henkilöt, ammatillisten aineiden opettajat ja työpaikkaohjaajat yhdessä tai erikseen tai oppilaitosnäytössä ammatillisten aineiden opettajat.

Valinnaiset tutkinnon osat 30 ov

PIENKONEIDEN MYYNTI, HUOLTO JA KORJAUS 10 ov

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- toimia polttomoottoristen pienkoneiden myynti-, huolto- ja korjaustehtävissä työntekijänä tai yrittäjänä
- tehdä pienkoneiden vianmäärityksen
- vaihtaa tai kunnostaa vian edellyttämät osat
- tehdä moottorikelkan ja mönkijän määräaikaishuollot
- noudattaa metsäalan työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyvää lainsäädäntöä ja ohjeita
- käsitellä huoltojätteet
- noudattaa metsäalan työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyvää lainsäädäntöä ja ohjeita
- soveltaa maastoliikennelakia työtehtäviinsä
- hinnoitella työnsä

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, työsaliopeutus, työssäoppiminen 0-10 ov.

Arviointi

Arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
1. Työprosessien hallinta Myyntityö Asiakaslähtöinen toiminta	- toimii ohjattuna myyntitehtävissä - ohjattuna ottaa huomioon asiakkaan tarpeet	- toimii myyntitehtävissä lähes itsenäisesti - ottaa huomioon asiakkaiden tarpeet ja toimii niiden mukai-	- toimii myyntitehtävissä itsenäisesti ja asiakaslähtöisesti - toimii asiakaslähtöisesti kaikissa tilanteissa

Työn hinnoittelu Oman työn arviointi	- ymmärtää työn hinnoittelun perusteet - arvioi ohjattuna omaa työtään	sesti - hinnoittelee työnsä - arvioi omaa työtään annettujen kriteereiden mukaisesti	- hinnoittelee työnsä itsenäisesti ja realistisesti - arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti
2. Työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta Vianmääritys ja korjaus Huolto	- tekee pienkoneiden vianmäärityksen tavallisimpien vikojen esiintyessä ja ohjattuna vaihtaa tai kunnostaa vian edellyttämät osat. - ohjattuna tekee moottorikelkan ja mönkijän määräaikaishuollot	- tekee pienkoneiden vianmäärityksen ja vaihtaa tai kunnostaa tavallisimpien vikojen edellyttämät osat. - tekee moottorikelkan ja mönkijän määräaikaishuollot	- tekee itsenäisesti ja joutuisasti pienkoneiden vianmäärityksen ja vaihtaa tai kunnostaa vian edellyttämät osat - tekee itsenäisesti ja laadukkaasti moottorikelkan, mönkijän ym. pienkoneiden määräaikaishuollot
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta Maastoliikennelain tunteminen Pienkoneiden tekniikka Pienkoneyrityksen toimintaympäristön tunteminen	- tietää maastoliikennelain ydin kohdat. - tietää 2- ja 4-tahti-moottoreiden mootto-ritekniikan pääpiirteis-sään, sekä joidenkin pienkoneiden perus-tekniikan pääpiirteet. tuntee pääosin pienkoneiden turvalaitteet ja niiden toimintaperiaatteet	- tuntee maastoliikennelain. - tietää 2- ja 4-tahtimoottoreiden moottoritekniikan, sekä tärkeimpien pienkoneiden perus-tekniikan. tuntee pienkoneiden turvalaitteet ja niiden toimintaperiaatteet	- tuntee perusteellisesti maastoliikennelain. - tietää perusteellisesti 2- ja 4-tahtimoottoreiden moottoritekniikan, sekä erilaisten pienkoneiden perustekniikan. tuntee perusteellisesti pienkoneiden turvalaitteet ja niiden toimintaperiaatteet
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	- tuntee pääosin pienkoneiden turvalaitteet ja niiden toimintaperiaatteet	- tuntee pienkoneiden turvalaitteet ja toimintaperiaatteet	- tuntee perusteellisesti pienkoneiden turvalaitteet ja toimintaperiaatteet

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa työskentelemällä pienkoneiden myynnin asiakaspalvelussa tai huoltamalla ja korjaamalla pienkoneita. Huollossa ja korjauksessa opiskelija hinnoittelee työnsä ammattitaitovaatimusten mukaisesti. Näyttötehtävänä on koneiden korjaus ja vian määritys.

Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan vähintään

- työprosessin hallinta myyntityössä kokonaan sekä huolto- ja korjaustyössä asiakaslähtöinen toiminta, työn hinnoittelu ja oman työn arviointi
- työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta kokonaan huolto- ja korjausnäytössä
- Työn perustana olevan tiedon hallinnasta huolto- ja korjausnäytössä pienkoneiden tekniikan tunteminen
- elinikäisen oppimisen avaintaidot kokonaan.

Näyttösuunnitelma

Opiskelija määrittlee pienkoneen vian ja huoltaa ja korjaa koneen.

Näyttöajankohta

2-3 lukuvuoden aikana

Näyttöpaikka

Oppilaitos ja/tai työssäoppimispaikka

Muu arviointi

Aktiivinen osallistuminen opetukseen, huolto ja korjaustyöt koululla sekä opiskelijan itsearviointi koneiden/välineiden suhteen

Arvioijat

Arvioijina toimivat tutkinnon osaa opettaneet opettajat. Ammattiosaamisen näytön arvioijina toimivat työssäoppimissuunnitelmassa nimetyt henkilöt, ammatillisten aineiden opettajat ja työpaikkaohjaajat yhdessä tai erikseen tai oppilaitosnäytössä ammatillisten aineiden opettajat.

ERIKOISPUIDEN KAATO- JA HOITOPALVELUT 10 ov

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- kaataa erikoispuita työntekijänä tai yrittäjänä
- markkinoida erikoispuiden kaato- ja hoitopalveluja
- käyttää kaatotyössä tarvittavia tärkeitä apuvälineitä ergonomisesti ja turvallisesti

- avustaa puun kuntokartoituksessa käyttäen siinä tarvittavia mittavälineitä
- tehdä tavallisimpia kaatotyön jälkitöitä, oksien haketusta ja kantojen jrsintää
- kiivetä puuhun kiipeilyvälineillä helpossa kohteessa ergonomisesti ja turvallisesti
- käyttää nostolavaa ergonomisesti ja turvallisesti
- hoitaa erikoispuita ja erikoispuumetsää
- noudattaa metsäalan työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyvää lainsäädäntöä ja ohjeita

Opetusmenetelmät

Luokaopetus työskentely, työtilanteissa työssäoppimista 0-10 ov, itsenäinen opiskelu

Arviointi

Arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
1. Työprosessien hallinta Kaatotyön suunnittelu ja toteutus	suunnittele ja toteuttaa erikoispuun kaadon ohjattuna	suunnittele ja toteuttaa erikoispuun kaadon lähes itsenäisesti	suunnittele ja toteuttaa erikoispuun kaadon itsenäisesti alusta loppuun
Työn hinnoittelu Erikoispuiden hoidon ja kaadon markkinointi Verkostoituminen	- hinnoittelee ohjattuna työnsä kohteella. - avustaa ohjattuna erikoispuiden kaato- ja hoitopalvelujen markkinoinnissa - suhtautuu työyhteisössään myönteisesti kansainväliseen verkostoitumiseen	- hinnoittelee lähes itsenäisesti työnsä kohteella. - markkinoi lähes itsenäisesti erikoispuiden kaato- ja hoitopalveluja - suhtautuu työyhteisössään myönteisesti ja osallistuu kansainväliseen verkostoitumiseen	- hinnoittelee itsenäisesti ja realistisesti työnsä kohteella. - markkinoi itsenäisesti erikoispuiden kaato- ja hoitopalveluja - muita alan yrityksiä suhtautuu työyhteisössään myönteisesti ja osallistuu aktiivisesti kansainväliseen verkostoitumiseen
Asiakaslähtöinen toiminta	- ohjattuna ottaa huomioon asiakkaan tarpeet.	- toimii pääosin asiakkaiden tarpeiden mukaisesti kaato- ja hoitopalveluissa.	- toimii laadukkaasti ja asiakaslähtöisesti kaato- ja hoitopalveluissa.
Oman työn arviointi	arvioi ohjattuna omaa työtään	arvioi omaa työtään annettujen kriteereiden mukaisesti	arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta Erikoispuiden kaato	- kaataa ohjattuna erikoispuita ja käyttää kaatotyössä tarvittavia tärkeimpiä apuvälineitä ergonomisesti ja turvallisesti.	- kaataa lähes itsenäisesti erikoispuita ja käyttää kaatotyössä tarvittavia tärkeimpiä apuvälineitä ergonomisesti ja turvallisesti.	- kaataa itsenäisesti ja sujuvasti erikoispuita sekä käyttää kaatotyössä tarvittavia erikoisvälineitä ergonomisesti ja turvallisesti.
Kiipeilyvälineiden ja nostolavan käyttö	- kiipeää ohjattuna puuhun kiipeilyvälineillä helpossa kohteessa ja ohjattuna käyttää nostolavaa.	- kiipeää puuhun kiipeilyvälineillä lähes itsenäisesti ja käyttää nostolavaa.	- kiipeää luontevasti ja itsenäisesti puuhun kiipeilyvälineillä ja käyttää nostolavaa sujuvasti.
Puussa työskentely	- työskentelee ohjattuna puussa ja nostolavalla käsi- ja moottorisahalla.	- työskentelee puussa ja nostolavalla käsi- ja moottorisahalla lähes itsenäisesti.	- työskentelee itsenäisesti ja sujuvasti puussa ja nostolavalla käsi- ja moottorisahalla.
Puusta pelastaminen maahan	- laskee ohjattuna puussa olevan työkyvyttömän työntekijän turvallisesti maahan.	- laskee lähes itsenäisesti puussa olevan työkyvyttömän työntekijän turvallisesti maahan.	- laskee itsenäisesti puussa olevan työkyvyttömän työntekijän turvallisesti maahan.
Kaadon jälkitöiden tekeminen	- tekee ohjattuna tavallisimpia kaatotyön jälkitöitä, oksien haketusta ja kantojen jrsintää.	- tekee lähes itsenäisesti kaatotyön jälkityöt, oksien haketuksen ja kantojen jrsinnän.	- tekee itsenäisesti ja sujuvasti kaikki kaatotyön jälkityöt, oksien haketuksen ja kantojen jrsinnän.
Puun kuntokartoitus	- ohjattuna avustaa puun kuntokartoituksessa.	- tekee lähes itsenäisesti puun kunto-kartoituksen.	- tekee itsenäisesti ja joutuisasti puun kuntokartoituksen.
Hoitoleikkaus ja latvusten tukeminen	- tekee ohjattuna tavallisimpia puulle tehtäviä hoitotoimenpiteitä.	- tekee lähes itsenäisesti hoitotoimenpiteitä puulle.	- tekee itsenäisesti ja joutuisasti hoitotoimenpiteitä puulle.
Työmenetelmien Hallinta	- käyttää ohjattuna oikeita menetelmiä	- valitsee lähes itsenäisesti kohteissa oikeat menetelmät ja käyttää käyttäen oikeita menetelmiä	- valitsee itsenäisesti kohteissa oikeat menetelmät ja käyttää käyttäen oikeita menetelmiä
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta Pienkoneyrityksen toimintaympäristön tunteminen	- tuntee pääpiirteissään pienkoneyrityksen toimintaympäristön	- tuntee pienkoneyrityksen toimintaympäristön	- tuntee hyvin pienkoneyrityksen toimintaympäristön
Verkostoituminen	- luettelee verkostoitumisen pääperiaatteet	- luettelee verkostoitumisen mahdollisuudet ja hyödyntää muita alan yrityksiä tavallisim-	- selvittää verkostoitumisen mahdollisuudet ja hyödyntää itsenäisesti

		missä verkostoitumiskohteita	
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	- ottaa huomioon tilankohtaiset turvallisuustehtävät usein toistuvissa tilanteissa	- ottaa lähes itsenäisesti huomioon tilannekohtaiset turvallisuustehtävät	- ottaa itsenäisesti huomioon tilannekohtaiset turvallisuustehtävät

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa suunnittelemalla ja toteuttamalla erikoispuun kaadon. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan vähintään

- työprosessin hallinnasta työn suunnittelu ja toteutus, asiakaslähtöinen toiminta sekä oman työn arviointi
- työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinnasta erikoispuiden kaato, kaadon jälkityöt sekä työmenetelmien hallinta
- työn perustana olevan tiedon hallinnasta kokonaan
- elinikäisen oppimisen avaintaidot kokonaan

Näyttösuunnitelma

Opiskelija kaataa erikoispuun.

Näyttöajankohta

2-3 lukuvuoden lopussa maasto olosuhteissa

Näyttöpaikka

Oppilaitoksessa ja/tai työssäoppimispaikassa maasto-olosuhteissa

Muu arviointi

Kirjalliset- ja työkokeet, aktiivinen osallistuminen opiskeluun

Arvioijat

Arvioijina toimivat tutkinnon osaa opettaneet opettajat. Ammattiosaamisen näytön arvioijina toimivat työssäoppimissuunnitelmassa nimetyt henkilöt, ammatillisten aineiden opettajat ja työpaikkaohjaajat yhdessä tai erikseen tai oppilaitosnäytössä ammatillisten aineiden opettajat.

METSÄNHOITOTYÖT 10 ov

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä metsänhoitotehtävissä metsätyömaalla
- tehdä metsänuudistamistyöt
- suunnitella ja kunnostaa nuoren kasvatusmetsäkohteen manuaalisesti
- huoltaa ja pitää työvälineet käyttökunnossa
- työskennellä metsänuudistamisen, taimikonhoidon ja kasvatusmetsin käsittelyn työtehtävissä työntekijänä tai yrittäjänä
- ottaa huomioon metsänhoitotöissä säädösten mukaiset arvokkaat elinympäristöt sekä talousmetsien luonnon- ja metsänhoitosuosituksukset

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, työsaliovetus työssäoppiminen 0-10 ov tai työssäoppimispaikassa, työtä tekemällä omalla työmaalla, itsenäinen opiskelu

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
1. Työprosessien hallinta Työn suunnittelu	- suunnittele ohjattuna työnsä	- suunnittelee työnsä lähes itsenäisesti	- suunnittelee työnsä itsenäisesti
Metsänuudistamistyöt	- tekee ohjattuna metsänuudistamiseen liittyvät työt.	- tekee lähes itsenäisesti metsänuudistamiseen liittyvät työt.	- tekee itsenäisesti ja joutuisasti metsänuudistamiseen liittyvät työt.
Taimikonhoitotyöt	- toteuttaa ohjattuna taimikonhoidon.	- suunnittelee ja toteuttaa taimikonhoidon lähes itsenäisesti.	- suunnittelee ja toteuttaa taimikonhoidon itsenäisesti ja joutuisasti.
Kasvatusmetsien käsittely	- toteuttaa ohjattuna kasvatusmetsien käsittelyn.	- määrittelee, suunnittelee ja toteuttaa kasvatusmetsien käsittelyn lähes itsenäisesti.	- määrittelee, suunnittelee ja toteuttaa kasvatusmetsien käsittelyn itsenäisesti ja sujuvasti
Metsätyön ja -palvelujen hinnoittelu ja asiakaspalvelu	- hinnoittelee ohjattuna eri työlajit.	- hinnoittelee lähes itsenäisesti eri työlajit.	- hinnoittelee itsenäisesti eri työlajit.

Oman työn arviointi	- ottaa huomioon osittain työssään asiakkaan tarpeet ja toiveet sekä neuvoo ja opastaa asiakkaita - arvioi ohjattuna omaa työtään	- huomioon pääosin työssään asiakkaan tarpeet ja toiveet sekä neuvoo ja opastaa asiakkaita hyväksyttävällä tavalla. - arvioi omaa työtään annettujen kriteereiden mukaisesti	- ottaa huomioon työssään hyvin asiakkaan tarpeet ja toiveet, sekä neuvoo ja opastaa asiakkaita luontevasti ja aktiivisesti. - arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta Työmenetelmien välineiden ja varusteiden hallinta	- tekee työtä ja käyttää metsätyövälineitä ohjattuna, työturvallisesti, vaaratekijät huomioiden ja ergonomisesti oikeita työmenetelmiä noudattaen, sekä huoltaa ja kunnostaa työvälineet ja varusteet ohjeiden mukaisesti.	- tekee työtä ja käyttää metsätyövälineitä lähes itsenäisesti, työturvallisesti, vaaratekijät huomioiden ja ergonomisesti oikeita työmenetelmiä noudattaen, sekä huoltaa ja kunnostaa työvälineet ja varusteet ohjeiden mukaisesti.	- tekee työtä ja käyttää metsätyövälineitä itsenäisesti, sujuvasti, työturvallisesti, vaaratekijät huomioiden ja ergonomisesti oikeita työmenetelmiä noudattaen, sekä huoltaa ja kunnostaa työvälineet ja varusteet ohjeiden mukaisesti.
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta Metsänhoitosuosituksen ja kestävän kehityksen noudattaminen	- ottaa huomioon ohjattuna metsänhoito- ja puukorjuutöissä säädösten mukaiset arvokkaat elinympäristöt sekä talousmetsien luonnon- ja metsänhoitosuositukset.	- ottaa huomioon lähes itsenäisesti metsänhoito- ja puukorjuutöissä, säädösten mukaiset arvokkaat elinympäristöt sekä talousmetsien luonnon- ja metsänhoitosuositukset.	- ottaa huomioon itsenäisesti ja perusteellisesti metsänhoito- ja puukorjuutöissä säädösten mukaiset arvokkaat elinympäristöt sekä talousmetsien luonnon- ja metsänhoitosuositukset.
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot: Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	- asennoituu myönteisesti turvalliseen toimintaan sekä välttää riskejä työssään - noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa - käyttää turvallisesti ohjeiden mukaisia suojaimia, työvälineitä ja työmenetelmiä	- vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta - noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään työyhteisön muut jäsenet - varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden, poistaa ja vie huoltoon vialliset työvälineet	- kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta - havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä - osaa arvioida suojainten, työvälineiden ja työmenetelmien soveltuvuutta kyseiseen työhön

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa hoitamalla taimikoita tai kunnostamalla nuoria kasvatusmetsiä. Tutkinon suorittaja tekee lisäksi metsän uudistamistyötä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan vähintään

- työprosessin hallinnasta työn suunnittelu ja oman työn arviointi sekä taimikonhoitonaäytössä taimikonhoitotyöt ja kasvatusmetsien kunnostusnäytössä kasvatusmetsien käsittely
- työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinnasta kokonaan
- työn perustana olevan tiedon hallinnasta metsänhoitosuosituksen noudattaminen
- elinikäisen oppimisen avaintaidoista kokonaan.

Näyttösuunnitelma

Opiskelija hoitaa taimikkoa ja kunnostaa nuorta kasvumetsää.

Näyttöajankohta

2 lukuvuoden lopussa

Näyttöpaikka

Oppilaitoksessa ja/tai työssäoppimispaikassa maasto-olosuhteissa

Muu arviointi

Kirjalliset- ja työkoheet, aktiivinen osallistuminen opiskeluun

Arvioijat

Arvioijina toimivat tutkinon osaa opettaneet opettajat. Ammattiosaamisen näytön arvioijina toimivat työssäoppimissuunnitelmassa nimetyt henkilöt, ammatillisten aineiden opettajat ja työpaikkaohjaajat yhdessä tai erikseen tai oppilaitosnäytössä ammatillisten aineiden opettajat

METSÄTRAKTOREIDEN KÄYTTÖ 10 ov

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- toimii puutavaran lähikuljetuksen työtehtävissä työntekijänä tai yrittäjänä
- suunnitella ja toteuttaa puutavaran lähikuljetuksen metsä- tai maataloustraktorilla

- tehdä pienet määräaikaishuollot ja yksinkertaisia korjaustoimenpiteitä metsätyömaalla
- käsitellä huoltojätteet metsätyömaalla
- laatia metsätyömaalle kuljetussuunnitelman
- tehdä kaukokuljetuskelpoiset varastomuodostelmat eri puutavaralajeille
- laskea puutavaran lähikuljetukselle taksan
- arvioida korjattavat puutavaramäärät
- lähettää korjuutiedot koneen tietoliikenneyhteyksiä hyödyntäen tai muulla työmaaohjeen mukaisella tavalla
- noudattaa metsäalan työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyvää lainsäädäntöä ja ohjeita

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, työsaliovetus työssäoppiminen 0-10 ov tai työssäoppimispaikassa, työtä tekemällä omalla työmaalla, itsenäinen opiskelu

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
1. Työprosessien hallinta			
Lähikuljetuksen suunnittelu ja toteutus	- laatii ohjattuna työmaalle kuljetussuunnitelman, kuljettaa puutavaraa suunnitelman mukaisesti helpossa metsämaastossa	- laatii lähes itsenäisesti työmaalle kuljetus-suunnitelman, kuljettaa puutavaraa suunnitelman mukaisesti normaalissa metsämaastossa	- laatii itsenäisesti työmaalle kuljetussuunnitelman, kuljettaa puutavaraa suunnitelman mukaisesti myös vaikeassa metsämaastossa
Metsäkoneen huolto ja korjaus	- tekee ohjattuna metsäkoneen pienet määräaikaishuollot	- tekee lähes itsenäisesti metsäkoneen pienet määräaikaishuollot, sekä suorittaa yksinkertaisia korjauksia	- tekee itsenäisesti metsäkoneen pienet määräaikaishuollot, sekä tekee yksinkertaisia korjauksia
Puutavaran mitta- ja laatuvaatimukset	- ottaa huomioon työssään ohjattuna puutavaralajien mitta- ja laatuvaatimukset	- ottaa huomioon työssään lähes itsenäisesti yleisimmät puutavaralajien mitta- ja laatuvaatimukset	- ottaa huomioon työssään itsenäisesti yleisimmät puutavaralajien mitta- ja laatuvaatimukset
<i>Matematiikan ja luonnontieteen soveltaminen</i> Varastomuodostelmien suunnittelu ja toteutus	- tekee ohjattuna kaukokuljetuskelpoiset varastomuodostelmat eri puutavaralajeille	- tekee pääosin kaukokuljetuskelpoiset varastomuodostelmat eri puutavaralajeille. Muodostelmissa voi olla vähäistä lajiteltarvutta.	- tekee itsenäisesti kaukokuljetuskelpoiset varastomuodostelmat eri puutavaralajeille. Muodostelmissa ei ole lajiteltarvutta.
Työn hinnoittelu	- ohjattuna laskee puutavaran lähikuljetukselle kannattavan taksan	- laskee lähes itsenäisesti puutavaran lähikuljetukselle kannattavan taksan	- laskee itsenäisesti ja sujuvasti puutavaran lähikuljetukselle kannattavan taksan
<i>Aloitekyky ja yrittäjyys</i> Tiedonsiirtojärjestelmän käyttö ja puutavaramäärien arviointi	- vastaanottaa ohjattuna työmaaohjeet, arvioi puutavaramäärät ja lähettää tiedot koneen tietoliikenneyhteyksiä hyödyntäen, tai muulla työmaaohjeen mukaisella tavalla	- vastaanottaa lähes itsenäisesti työmaaohjeet, arvioi puutavaramäärät ja lähettää tiedot koneen tietoliikenneyhteyksiä hyödyntäen, tai muulla työmaaohjeen mukaisella tavalla	- vastaanottaa itsenäisesti ja sujuvasti työmaaohjeet, arvioi puutavaramäärät ja lähettää tiedot koneen tietoliikenneyhteyksiä hyödyntäen, tai muulla työmaaohjeen mukaisella tavalla
<i>Teknologian ja tietotekniikan hyödyntäminen</i>			
Ympäristön suojeleminen	- toimittaa ohjattuna huoltojätteet ohjeen mukaiseen paikkaan.	- toimittaa lähes itsenäisesti huoltojätteet asianmukaiseen paikkaan.	- toimittaa itsenäisesti huoltojätteet asianmukaiseen paikkaan.
<i>Kestävä kehitys</i>	- estää luontoon kohdistuvat ympäristöhaitat.	- estää luontoon kohdistuvat ympäristöhaitat ja asennoituu myönteisesti ympäristönsuojeluun.	- estää aktiivisella toiminnalla luontoon kohdistuvat ympäristöhaitat ja asennoituu esimerkiksi myönteisesti ympäristönsuojeluun.
Huolellisuus ja ohjeiden noudattaminen	- ohjattuna pitää puutavaran lähikuljetuksen kuljetusvälineen käyttökunnossa, sekä noudattaa annettuja ohjeita.	- huolellisesti pitää puutavaran lähikuljetuksen kuljetusvälineen käyttökunnossa, sekä noudattaa annettuja ohjeita.	- huolellisesti ja laadukkaasti pitää puutavaran lähikuljetuksen kuljetusvälineen käyttökunnossa, sekä noudattaa annettuja ohjeita.
Vian määrittäminen	paikantaa ohjattuna metsäkoneen vian ja määrittää korjaustarpeen	paikantaa lähes itsenäisesti metsäkoneen yleisimmät viat ja määrittää korjaustarpeen	- etenee järjestelmällisesti metsäkoneen vianetsinnässä, paikantaa itsenäisesti vian ja määrittää korjaustarpeen
Oma-aloitteisuus ja ahkeruus	ja toimii oma-aloitteisesti ja on pääosin motivoitunut	toimii oma-aloitteisesti, on pääosin ahkera ja motivoitunut	- toimii oma-aloitteisesti, on ahkera, motivoitunut ja työtään arvostava
Itsearviointi	- arvioi osittain työsuoritustaan hyväksyttävällä tavalla.	- arvioi hyväksyttävällä tavalla työsuoritustaan ja kehittymistään.	- arvioi kriittisesti ja oikein työsuoritustaan sekä kehittymistään.

Päätösten tekeminen	- tekee osittain päätökset oikein ja etenee työtehtävissä.	- tekee pääosin päätökset oikein ja etenee loogisesti työtehtävissä.	- tekee päätökset nopeasti ja oikein, sekä etenee loogisesti työtehtävissä.
Puutavaran lähikuljetus	- hallitsee ohjattuna käyttämänsä kuljetus-välineen työmenetelmät, ja ottaa huomioon korjuujäljelle asetettavat vaatimukset.	- hallitsee lähes itsenäisesti käyttämänsä kuljetusvälineen työmenetelmät ja ottaa huomioon korjuujäljelle asetettavat vaatimukset.	- hallitsee itsenäisesti käyttämänsä kuljetusvälineen työmenetelmät, ja ottaa huomioon korjuujäljelle asetettavat vaatimukset.
Varaosien, tarvikkeiden, poltto- ja voiteluaineiden ja työvälineiden valinta ja käyttö	- valitsee ohjattuna huolto-työssä tarvitsemansa vara-osat, tarvikkeet, aineet, ja työvälineet, sekä käyttää työvälineitä hyväksyttävällä tavalla	- valitsee lähes itsenäisesti huoltotyössä tarvitsemansa varaosat, tarvikkeet, aineet, ja työvälineet, sekä käyttää työvälineitä oikein.	- valitsee itsenäisesti huolto-työssä tarvitsemansa vara-osat, tarvikkeet, aineet ja työvälineet, sekä käyttää työvälineitä sujuvasti ja oikein.
Metsäkoneen säätö	- säätää ohjattuna työympäristön ja metsäkoneen toiminnat itselleen sopivaksi.	- säätää lähes itsenäisesti työympäristön ja metsäkoneen toiminnat itselleen sopivaksi.	- säätää itsenäisesti työympäristön ja metsäkoneen toiminnat itselleen sopivaksi.
<i>Teknologian ja tietotekniikan hyväksikäyttö</i>			
3.Työn perustana olevan tiedon hallinta			
Metsäkoneen rakenteen tunteminen	- tuntee osittain metsäkoneen voimansiirron ja moottorin toimintaperiaatteet sekä hydrauliiikan ja sähkötekniikan perusteet.	- tuntee pääosin metsäkoneen voimansiirron ja moottorin toimintaperiaatteet sekä hydrauliiikan ja sähkötekniikan perusteet.	- tuntee hyvin metsäkoneen voimansiirron ja moottorin toimintaperiaatteet sekä hydrauliiikan ja sähkötekniikan perusteet.
Hydrauliiikan ja sähkökaavioiden hyödyntäminen	- tulkitsee ohjattuna, metsäkoneen vian etsinnässä, hydrauliiikka- ja sähkökaavioiden perusmerkistöjä.	- tulkitsee ja pääosin hyödyntää oikein, metsäkoneen vian etsinnässä, hydrauliiikka- ja sähkökaavioiden perusmerkistöjä.	- tulkitsee oikein ja hyödyntää sujuvasti, metsäkoneen vian etsinnässä, hydrauliiikka- ja sähkökaavioiden perusmerkistöjä.
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot			
<i>Terveys, turvallisuus ja toimintakyky</i>	tekee työtä ohjattuna ergonomisesti oikein, työsuojelu- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä noudattaen ottaa huomioon erityisesti työmaan ja työn vaaratekijät ja tarvittaessa ilmoittaa niistä.	tekee työtä ergonomisesti hyväksyttävällä tavalla, työsuojelu- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä noudattaen ottaa huomioon erityisesti työmaan ja työn vaaratekijät ja tarvittaessa ilmoittaa niistä.	tekee työtä ergonomisesti oikein, työsuojelu- ja työturvallisuusohjeita ja -määräyksiä noudattaen ottaa huomioon erityisesti työmaan ja työn vaaratekijät ja tarvittaessa ilmoittaa niistä
Vuorovaikutus ja yhteistyö	- keskustelee ohjattuna toiminnastaan	- keskustelee toiminnastaan	- keskustelee oma-aloitteisesti ja luontevasti toiminnastaan sekä omaa hyvät kuuntelutaidot

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa suunnittelemalla ja tekemällä puutavaran lähikuljetustöitä metsä- tai maataloustraktorilla metsätyömaalla. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan vähintään

työprosessin hallinta kokonaan poislukien määräaikaishuollot ja korjaukset sekä vianmääritykset työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinnasta puutavaran lähikuljetus työn perustana olevan tiedon hallinnasta metsäkoneen rakenne elinikäisen oppimisen avaintaidoista työturvallisuus ja terveysosaaminen.

Näyttösuunnitelma

Opiskelija suunnittelee ja tekee puutavaran lähikuljetustöitä metsä- tai maataloustraktorilla.

Näyttöajankohta

3 lukuvuoden aikana metsässä.

Näyttöympäristö

Oppilaitoksessa ja/tai työssäoppimispaikassa

Muu arviointi

Kirjalliset- ja työkokeet, aktiivinen osallistuminen opiskeluun

Arvioijat

Arvioijina toimivat tutkinnon osaa opettaneet opettajat. Ammattiosaamisen näytön arvioijina toimivat työssäoppimissuunnitelmassa nimetyt henkilöt, ammatillisten aineiden opettajat ja työpaikkaohjaajat yhdessä tai erikseen tai oppilaitosnäytössä ammatillisten aineiden opettajat.

Ammatillisiin tutkinnon osiin sisältyvä opinnäyte

Ammattitaitoa osoittava opinnäyte sisältyy ammatilliseen peruskoulutukseen. Opiskelija suunnittelee ja tekee omaa osaamistaan kokoavan opinnäytteen, joka voi olla esimerkiksi tuote, työnäyte, portfolio tai esitys. Opiskelija tunnistaa keskeiset ammatilliset vahvuutensa ja kehittää opinnäytettä tehdessään luovuuttaan, innovatiivisuuttaan sekä edistää ammatillista kasvuaan. Hän esittelee ja arvioi opinnäytteensä sekä sen suunnittelun ja toteutuksen. Opiskelija edistää opinnäytteellä omaa työllistymistään. Tutkinnon osia opettaneet opettajat arvioivat opinnäytteen osana ammatillisia opintoja. Opinnäytteestä merkitään päättötodistukseen laajuus ja nimi.

AMMATTITAITOA TÄYDENTÄVIEN TUTKINNON OSAT, 20 ov

Pakolliset tutkinnon osat

ÄIDINKIELI, 4 ov

Tavoitteet

Opiskelija

Äidinkieli 1, 1 ov Tiedonhankinta

- ymmärtää alansa liittyvien tekstien keskeiset käsitteet, olennaisen sisällön ja tarkoituksen,
- hankkii eri tavoilla tietoa eri lähteistä sekä välittää sitä suullisesti ja kirjallisesti,
- hyödyntää alansa ammattilehtiä ja muita viestintävälineitä,
- arvioi omaa äidinkielen taitoaan ja kehittää sitä jatkuvasti.

Äidinkieli 2, 1 ov Vuorovaikutus

- viestii ja toimii vuorovaikutustilanteissa siten, että hän kykenee harjoittamaan ammattiaan, osallistumaan työelämään, toimimaan aktiivisena kansalaisena ja hakeutumaan jatko-opintoihin,
- osaa toimia erilaisissa oman alansa vuorovaikutustilanteissa,
- hallitsee oman alansa erilaiset puheviestintätilat,
- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan ja osallistuu rakentavasti työpaikkansa viestintään.

Äidinkieli 3, 1 ov Ammattialan kieli

- hallitsee työelämässä tarvittavat tekstitaidot,
- osaa laatia ammattinsa ja yhteisönsä tavallisimmat kirjalliset työt,
- osaa toimia työnhakutilanteessa ja laatia työpaikanhakuun liittyvät asiakirjat
- ymmärtää alansa liittyvien tekstien keskeiset käsitteet, olennaisen sisällön ja tarkoituksen,
- viestii ja toimii vuorovaikutustilanteissa siten, että hän kykenee harjoittamaan ammattiaan, osallistumaan työelämään, toimimaan aktiivisena kansalaisena ja hakeutumaan jatko-opintoihin.

Äidinkieli 4, 1 ov Kieli ja kulttuuri

- osaa toimia monikulttuurisessa ja monikielisessä ympäristössä,
- tulkitsee erilaisia tekstilajeja ja kaunokirjallisuutta,
- käyttää mediaa kriittisesti ja tuntee lähteidenkäytön periaatteet.

Opetusmenetelmät

Suullisia ja kirjallisia harjoituksia, paritehtäviä.

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Taulukossa esitetyt arvioinnin kohteet liittyvät useisiin opintojaksoihin. Kunkin opintojakson arvioinnissa käytetään niitä arviointikriteereitä, jotka liittyvät opintojakson tavoitteiden saavuttamiseen. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Tiedonhankinta	hakee ohjatusti metsäalansa kannalta keskeistä tietoa selkeistä teksteistä	hankkii metsäalaansa liittyvää tietoa erilaisista lähteistä ja käyttää luotettavia tekstejä	hakee tietoa erilaisista lähteistä ja vaikeaselkoisistakin teksteistä sekä arvioi niiden luotettavuutta
Tekstien ymmärtäminen	ymmärtää metsäalan ammattitaidon kannalta keskeisen tekstin päätarkoituksen ja osaa yhdistää sen tietoja omiin kokemuksiinsa ja tietoihinsa	ymmärtää tekstin tarkoituksen ja pääsisällön sekä osaa yhdistää ja vertailla sen yksityiskohtia omiin kokemuksiinsa ja tietoihinsa suhteuttaen	ymmärtää sekä tekstin tarkoituksen ja sanoman että yksityiskohtien merkityksen, tekee johtopäätöksiä ja arvioi tekstin sisältöä ja ilmaisutapaa
Kirjallinen viestintä	kirjoittaa ohjatusti ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä	kirjoittaa ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä	kirjoittaa tavoitteellisesti ja työstää tekstejään oman arvion ja palautteen pohjalta
	tuntee oikeinkirjoituksen perusasioita	käyttää sujuvaa lause- ja virkerakennetta ja jaksottaa tekstiä	hallitsee kielenkäytön perusnormit sekä hioo tuottamiensa tekstien kieli- ja ulkoasua
	laatii ohjatusti ja mallin mukaan asiakirjat	laatii asianmukaiset asiakirjat	laatii asianmukaisia asiakirjoja ja osaa soveltaa asiakirjamalleja
	käyttää mallin mukaan tekstilajiin kuuluvia vaatimuksia	käyttää tekstilajiin kuuluvia vaatimuksia ja muutamakin tekstilajitietämystään	soveltaa tekstilajin vaatimuksia omissa teksteissään
Vuorovaikutus ja työelämän kielenkäyttötilanteissa toimiminen	toimii asiallisesti vuorovaikutustilanteissa mm. työnhakutilanteissa	toimii asiallisesti ja kohteliaasti vuorovaikutustilanteissa mm. työnhakutilanteissa	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa asiakaslähtöisesti, joustavasti ja vakuuttavasti

Mediaosaaminen	osallistuu keskusteluun käyttämällä puheenvuoroja esimerkiksi lopputyössään	osallistuu keskusteluun ja vie keskustelua tavoitteen suunnassa eteenpäin esimerkiksi lopputyössään	osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti keskusteluun ja kantaa osaltaan vastuuta viestintäympäristöstä
	perustelee mielipiteensä esimerkiksi lopputyössään	perustelee monipuolisesti mielipiteensä ja väitteensä esimerkiksi lopputyössään	perustelee monipuolisesti näkemyksiään esimerkiksi lopputyössään sekä arvioi vaikuttamispyrkimyksiä
	osaa pitää lyhyen esityksen esimerkiksi lopputyössään	saa puhuessaan kontaktin kuulijoihinsa ja osaa rakentaa puheenvuoronsa niin, että sitä on helppo seurata esimerkiksi lopputyössään	pystyy puhuessaan ylläpitämään vuorovaikutusta, osaa havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi esimerkiksi lopputyössään
	tuntee ammattialansa keskeiset mediat	käyttää keskeisiä viestintävälineitä ja osaa arvioida mediatekstejä	hyödyntää monipuolisesti viestintävälineitä ja arvioi kriittisesti mediatekstejä
	noudattaa ohjatusti tekijänoikeuksia	tuntee tekijänoikeudet oikeutena ja velvoitteena, noudattaa tekijänoikeuksia mm. ilmoittamalla lähteensä	osaa viitata käyttämiinsä lähteisiin ja tarvittaessa pyytää niihin käyttöluvan
Kielen ja kulttuurin tunteminen	tunnistaa oman kielen ja kulttuurienvälisen viestinnän merkityksen	ottaa huomioon kulttuurienvälisen viestinnän omassa vuorovaikutuksessaan	soveltaa kulttuurienvälisiä viestintää ja omaa kulttuuriosaamistaan sekä toimii suvaitsevasti
	käyttää kirjallisuutta ja muita taidemuotoja elämyksellisesti.	osaa eritellä kirjallisuutta ja muita taidemuotoja.	osaa analysoida ja tulkita kirjallisuutta ja muita taidemuotoja.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus- ja yhteistyö, 7. Estetiikka, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 10. Teknologia ja tietotekniikka, 11. Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit.

Osaamisen tunnustamisessa lukion kurssit *Kieli, tekstit ja vuorovaikutus* (ÄI 1), *Tekstien rakenteita ja merkityksiä* (ÄI 2), *Tekstit ja vaikuttaminen* (ÄI4) sekä *Puheviestinnän taitojen syventäminen* (ÄI7) korvaavat *Äidinkieli, suomi* -opinnot ammattitaitoa täydentävissä tutkinnon osissa (yhteiset opinnot).

ÄIDINKIELI, SUOMI TOISENA KIELENÄ, 1 OV

Tavoitteet

Opiskelija

- hallitsee sellaiset viestintä- ja vuorovaikutustaidot, että hänellä on riittävät valmiudet työelämään, aktiiviseen kansalaisuuteen ja jatko-opintoihin
- ymmärtää suomenkielisen suullisen viestinnän keskeiset sisällöt ja seuraa vaivattomasti sosiaali- ja terveysalan opinnoissa käsiteltävää asiaa sekä kykenee osallistumaan työskentelyyn
- ymmärtää sosiaali- ja terveysalan kirjallisen oppimateriaalin keskeiset sisällöt ja pystyy käyttämään niitä opinnoissa etenemiseen
- saa virikkeitä ja elämyksiä tutustuessaan sosiaali- ja terveysalan kirjallisuuteen, artikkeleihin, tietoverkon aineistoihin ja erilaisiin tekstilajeihin suomeksi ja mahdollisuuksien mukaan äidinkielellään
- tuottaa sosiaali- ja terveysalalla tarpeellisia tekstejä
- hallitsee suomen kielen keskeiset rakenteet sekä sosiaali- ja terveysalan ammattisanaston ja sanontatavat
- osaa toimia ammatissaan suomalaisen työelämän ja yhteiskunnan keskeisten toimintatapojen mukaan
- hakee tietoa sosiaali- ja terveysalan ammattilehdistä, kirjoista ja tietoverkosta, käyttää sanakirjoja ja tekee muistiinpanoja itseenäisesti sekä käyttää kirjallista ja tietoverkoissa olevaa aineistoa kielitaitonsa kehittämiseksi ja opintojensa edistämiseksi.

Opetusmenetelmät

Suullisia ja kirjallisia harjoituksia, paritehtävä

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Tiedonhankinta	hakee ohjatusti ammattialansa kannalta keskeistä tietoa selkeistä teksteistä.	hankkii ammattialaansa liittyvää tietoa erilaisista lähteistä ja käyttää luotettavia tekstejä.	hakee tietoa erilaisista lähteistä ja vaikeaselkoisistakin teksteistä sekä arvioi niiden luotetta-

			vuutta.
Tekstien ymmärtäminen	ymmärtää lyhyitä käytännönläheisiä tekstejä, avainsanoja ja tärkeitä yksityiskohtia sekä ammattialansa sisältöjä käsitteleviä tekstejä.	ymmärtää tekstejä oman alansa tai yleisistä aiheista sekä jonkin verran päättelyä vaativia tekstejä, osaa etsiä ja yhdistellä tietoja useammasta muutamana sivun pituisesta tekstistä.	ymmärtää itsenäisesti tekstejä myös abstrakteista aiheista, jotka voivat liittyä myös oman alan työhön ja työturvallisuuteen, hahmottaa nopeasti tekstin sisällön ja sen tarpeellisuuden ja soveltaa sitä erilaisiin tehtäviin.
Kirjallinen viestintä	kirjoittaa lyhyen, sidosteisen tekstin tutuista aiheista tavallisimmassa kirjallisen viestinnän muodoissa sekä hallitsee yleisissä ja ammatillisissa tilanteissa tarvittavien tekstien laadintaan riittävän sanaston ja rakenteet.	kirjoittaa tekstejä sekä tutuista, abstrakteista että oman ammattialansa aiheista, käyttää monenlaisen kirjoittamiseen tarvittavaa sanastoa ja lauserakenteita sekä kirjoittaa ymmärrettävää ja kohtuullisen virheetöntä kieltä.	kirjoittaa selkeitä ja yksityiskohtaisia tekstejä myös abstrakteista aiheista sekä työtehtävistään, yhdistelee tai tiivistää eri lähteistä poimittuja tietoja tekstiinsä, hallitsee laajan sanaston ja vaativia lauserakenteita sekä kielelliset keinot selkeän, sidosteisen tekstin laatimiseksi.
Vuorovaikutus ja työelämän kielikäyttötilanteissa toimiminen	ymmärtää opiskelua tai oman alansa työtä käsittelevän puheen ja tavallista sanastoa sisältävän keskustelun.	ymmärtää yleisiä aiheita ja asiantietoa sisältävät sekä omaan ammattialaansa liittyvät keskustelut ja hallitsee sanaston.	ymmärtää konkreetin ja abstraktin sekä omaa ammattialaa käsittelevän puhutun kielen, erottaa erilaiset puhetyylit ja osaa tiivistää kuulemastaan avainkohdat ja tärkeät yksityiskohdat.
	kertoo tutuista asioista ja selviytyy epävirallisista keskusteluista sekä viestii ammattialaansa liittyvissä erilaisissa tilanteissa.	kertoo tavallisista, konkreeteista aiheista ja selostaa alansa työtehtäviin liittyviä aiheita sekä viestii ja käyttää kohtalaisen laajaa sanastoa, monenlaisia rakenteita ja mutkikkaita lauseita.	viestii selkeästi kokemuspiirinsä ja ammattialaansa liittyvissä tilanteissa sekä useimmissa käytännöllisissä ja sosiaalisissa tilanteissa sekä muodollisissa keskusteluissa, käyttää kielen rakenteita ja laajahkoa sanastoa.
Kielen ja kulttuurin tunteminen	tuntee suomalaista yhteiskuntaa, kulttuuria ja ymmärtää kulttuurien välisen viestinnän merkityksen.	ymmärtää suomalaisen yhteiskunnan normeja ja työelämän toimintatapoja sekä ottaa huomioon kulttuurien välisen viestinnän omassa vuorovaikutuksessaan.	soveltaa tietoaan suomalaisen yhteiskunnan normeista ja työelämän toimintatavoista sekä soveltaa kulttuurienvälisestä viestintästä ja omaa kulttuuriosaamistaan.
Kielenopiskelu	tuntee erilaisia kielenopiskelun työtapoja ja sanakirjojen ja muiden tietolähteiden käytön periaatteita.	soveltaa erilaisia kielenopiskelun työtapoja ja käyttää sanakirjoja ja muita tietolähteitä ymmärtämisen avuksi.	soveltaa opiskelussaan erilaisia kielenopiskelun strategioita sekä käyttää sanakirjoja ja muita tietolähteitä tuottamistehtävien apuna.

linikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus ja yhteistyö, 8. Viestintä ja mediaosaaminen, 11. Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit.

Suomen kielen opintojen tavoitteiden määrittelyssä käytetään Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteisen eurooppalaisen viitekehyksen kuvausasteikkoa, jonka B2.1-taso (itsenäisen kielitaidon perustaso) kuvaa pääpiirteittäin opiskelijan kiitettävää osaamista koulutuksen lopussa. (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Published by arrangement with the Council of Europe 2001. Eurooppalainen viitekehys. Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteinen eurooppalainen viitekehys. Suomentanut Irma Huttunen ja Hanna Jaakkola 2003.)

Osaamisen tunnustamisessa lukion kurssit Perusteet hallintaan (S21), Kieli käyttöön (S22), Syvemmat tekstitaidot (S24) ja Suomalainen kulttuuri (S25) korvaavat Äidinkieli, suomi toisena kielenä -opinnot ammattitaitoa täydentävissä tutkinnon osissa (yhteiset opinnot).

TOINEN KOTIMAINEN KIELI, RUOTSI, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

selviytyy metsäalan rutiinomaisista työtehtävistä ja arkipäivän tilanteista toisella kotimaisella kielellä ymmärtää molempien kansalliskielten ja kulttuurin merkityksen monikulttuurisessa Suomessa.

Opetusmenetelmät :

Suullisia ja kirjallisia harjoituksia, paritehtäviä, harjoituksia studiossa/tietokoneilla.

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3

	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
Tiedon hankinta	tuntee sanakirjojen ja muiden tietolähteiden käytön periaatteet	käyttää sanakirjoja ja jonkin verran myös muita, kuten esimerkiksi sähköisiä, tietolähteitä	käyttää sanakirjoja, myös sähköisiä, ja muuta lähdeaineistoa hankkiakseen lisätietoa omaa alaa käsittelevistä vieraskielisistä yksinkertaisista ohjeistuksista
Tekstien ymmärtäminen Kirjallinen viestintä	ymmärtää apuvälineitä käyttäen lyhyiden ja yksinkertaisten omaan työhön ja työturvallisuuteen liittyvien kirjallisten viestien sisällön	kirjoittaa mallin mukaan lyhyitä työhön liittyviä tekstejä kuten työ- ja turvallisuusohjeet	kirjoittaa lyhyitä työhön liittyviä muistiinpanoja, ohjeita tai tilauslistoja
Vuorovaikutus ja työelämän kielenkäyttötilanteissa toimiminen	kertoo muutamalla sanalla itsestään tai tutuista asioista omassa työssään	selviytyy rutiinimaisista päivittäiseen elämään liittyvistä puhe-tilanteista, jos puhekuppani puhuu hitaasti ja käyttää yksinkertaista, keskeistä sanastoa	toimii tavanomaisimmissa viestintätilanteissa sekä kasvotusten että puhelimesta ja tarvittaessa pyytää tarkennusta tai selvennystä
Kielen ja kulttuurin merkitys	on tietoinen ruotsin kielen ja kulttuurin merkityksestä	ymmärtää ruotsin kielen ja kulttuurin merkityksen kohdantesaan pohjoismaalaisia	ymmärtää ruotsin kielen ja kulttuurin aseman monikulttuurisessa Suomessa
Kielenopiskelu	tunnistaa omat oppimisstrategiansa.	tunnistaa omien oppimisstrategioidensa vahvuuksia ja heikkouksia.	kokeilee uusia strategioita ja oppimistapoja.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus- ja yhteistyö, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 11. Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit.

Arvosana hyvä H2 vastaa Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteisen eurooppalaisen viitekehyksen kuvausasteikolla kuullun ja tekstin ymmärtämisessä kielitaidon taitotasoa A1.3–A2.1 ja puhumisessa ja kirjoittamisessa taitotasoa A1.3–A2.1. (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Published by arrangement with the Council of Europe 2001. Eurooppalainen viitekehys. Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteinen eurooppalainen viitekehys. Suomentanut Irma Huttunen ja Hanna Jaakkola 2003.)

Osaamisen tunnustamisessa lukion kurssi Arkielämää Pohjoismaissa tai Koulu ja vapaa-aika (RUB1) korvaa Toinen kotimainen kieli, ruotsi -opinnot ammattitaitoa täydentävissä tutkinnon osissa (yhteiset opinnot).
Lukion ruotsin osalta pitäisi olla myös kaksi vaihtoehtoista kurssia Koulu ja vapaa-aika.

VIERAS KIELI ENGLANTI, 2 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- viestii ja toimii vuorovaikutustilanteissa siten, että hän kykenee harjoittamaan ammattiaan, osallistumaan työelämään, toimimaan aktiivisena kansalaisena ja hakeutumaan jatko-opintoihin
- hallitsee metsäalan työtehtävissä tarvittavan kielitaidon
- osaa toimia monikulttuurisessa ja monikielisessä ympäristössä.

Opetusmenetelmät

Suullisia ja kirjallisia harjoituksia, paritehtäviä, harjoituksia studiossa/tietokoneilla.

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Taulukossa esitetyt arvioinnin kohteet liittyvät useisiin opintojaksoihin. Kunkin opintojakson arvioinnissa käytetään niitä arviointikriteereitä, jotka liittyvät opintojakson tavoitteiden saavuttamiseen. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Tiedonhankinta	hakee tietoa työhönsä liittyvistä materiaaleista ja ohjeista ohjatuna ja sanakirjoja käyttäen	hakee omaa alaa koskevaa tietoa sanakirjoja ja jonkin verran myös muita, kuten esimerkiksi sähköisiä, tietolähteitä käyttäen	hakee monipuolisesti omaa alaa koskevaa tietoa, soveltaa tietoaan ja taitojaan sekä perustelee ratkaisunsa
Tekstien ymmärtäminen sekä kirjallinen viestintä	ymmärtää lyhyitä ja yksinkertaisia oman alansa työhön liittyviä kirjallisia viestejä	ymmärtää työhönsä ja alansa tuotteisiin ja prosesseihin liittyviä kirjallisia ohjeita apuvälineitä käyttäen ja tekee tarkentavia kysymyksiä sekä osaa toimia niiden mukaan	ymmärtää työhönsä ja alansa tuotteisiin ja prosesseihin liittyviä kirjallisia ohjeita sekä työstä annettua palautetta

Vuorovaikutus ja työelämän kielenkäyttötilanteissa toimiminen	kirjoittaa ohjattuna mallin mukaan työhönsä liittyviä yksinkertaisia ja lyhyitä tekstejä	kirjoittaa mallin mukaan työhönsä liittyviä yksinkertaisia ja lyhyitä tekstejä	kirjoittaa tavanomaisia henkilökohtaisia viestejä ja lyhyitä tekstejä sekä täyttää yksinkertaisia työhönsä liittyviä asiakirjoja
Kielen ja kulttuurin tuntemus	ymmärtää lyhyitä ja yksinkertaisia oman alansa työhön liittyviä suullisia viestejä ja osaa toimia niiden mukaan	ymmärtää tavanomaisimpia työhönsä ja alansa tuotteisiin ja prosesseihin liittyviä suullisia ohjeita ja osaa toimia niiden mukaan	ymmärtää keskeiset ajatukset tavanomaisesta normaalitempoisesta puheesta ja toimii niiden mukaan
Kielenopiskelu	kertoo lyhyesti itsestään ja alansa työtehtävistä vastaamalla hänelle esitettyihin kysymyksiin ennakoitavissa olevissa ja tutuissa työtilanteissa	kertoo itsestään ja työtehtävistään siten, että tulee ymmärretyksi ja osallistuu keskusteluun, mikäli keskustelukumppani puhuu hitaasti ja käyttää yksinkertaisia rakenteita	kertoo tutuissa tilanteissa työpaikastaan ja työstään ja siihen liittyvistä normeista ja tavoista sekä tarvittaessa ottaa selvää muiden maiden vastaavista asioista
Kielenopiskelu	on tietoinen opiskelunsa kielen ja sen edustaman kulttuurin merkityksestä	ymmärtää opiskelunsa kielen ja sen edustaman kulttuurin merkityksen	soveltaa vieraan kielen ja kulttuurin tietoaan ja taitojaan
Kielenopiskelu	tunnistaa omat oppimisstrategiansa.	arvioi oppimisstrategioidensa vahvuuksia ja heikkouksia.	vahvistaa oppimistaan kokeilemalla uusia strategioita ja oppimistapoja.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus- ja yhteistyö, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 11. Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit.

Arvosana hyvä H2 vastaa Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteisen eurooppalaisen viitekehysten kuvausasteikolla kuullun ja tekstin ymmärtämisessä kielitaidon taitotasoa A2.2 ja puhumisessa ja kirjoittamisessa taitotasoa A2.1.

Osaamisen tunnustamisessa lukion A-kielen kurssi *Nuori ja hänen maailmansa* korvaa *Vieras kieli*, *A-kieli*-opinnot ammattitaitoa täydentävissä tutkinnon osissa (yhteiset opinnot).

MATEMATIIKKA 3 ov

Tavoitteet

Opiskelija

Matematiikka 1, 1 ov

- hallitsee peruslaskutoimitukset, prosenttilaskennan ja mittayksiköiden muunnokset ja käyttää niitä metsäammatteihin ja metsätöihin liittyvissä laskutoimituksissa
- käyttää sopivia matemaattisia menetelmiä metsäalan ammattitehtäviin liittyvien ongelmien ratkaisussa

Matematiikka 2, 1 ov

- laskee pinta-aloja ja tilavuuksia sekä soveltaa geometriaa metsäalan vaatimassa laajuudessa
- ilmaisee muuttujien välisiä riippuvuuksia matemaattisilla lausekkeilla
- käyttää matemaattisten ongelmien ratkaisussa apuna laskinta, tietokonetta ja tarvittaessa muita matematiikan apuvälineitä.

Matematiikka 3, 1 ov

- muodostaa ja laatii metsäalan ammattitehtäviin liittyviä yhtälöitä, lausekkeita, taulukoita ja piirroksia sekä ratkaisee työssä tarpeellisia matemaattisia tehtäviä yhtälöillä, päättelöllä, kuvaajien avulla sekä arvioi tulosten oikeellisuutta
- käyttää matemaattisten ongelmien ratkaisussa apuna laskinta, tietokonetta ja tarvittaessa muita matematiikan apuvälineitä.

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, harjoitustehtävät.

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
<i>Matematiikka 1 ja 2:</i> Peruslaskutoimitukset, prosenttilaskenta ja mittayksikkömuunnokset sekä matemaattiset peruskäsitteet ja esitystavat	suorittaa työtehtäviin liittyvät ruutiinomaiset laskutoimitukset ja tuntee keskeisimmät matemaattiset käsitteet ja esitystavat	suorittaa sujuvasti ammattiin liittyvät laskutoimitukset ja käyttää jossakin määrin matemaattisia käsitteitä ja esitystapoja ilmaissuusaan	soveltaa ammattialalla tarvittavia laskutoimituksia ja arvioi tulosten tarkkuutta sekä hallitsee ammattialalla käytettävät matemaattiset käsitteet ja esitystavat

<i>Matematiikka 1 - 3:</i> Matemaattiset menetelmät ja ongelmanratkaisu sekä tulosten arviointi	ratkaisee työtehtäviin liittyvät keskeiset matemaattiset ongelmat joko päättelöllä, graafisesti tai laskennallisesti sekä osaa arvioida tulosten suuruusluokkaa	ratkaisee ammattiin liittyviä ongelmia matemaattisten menetelmien avulla sekä arvioi tulosten oikeellisuutta	soveltaa matemaattisia menetelmiä ammattialaan liittyvien ongelmien ratkaisussa ja -asettelussa sekä arvioi menetelmien luotettavuutta ja tarkkuutta
<i>Matematiikka 1 - 3:</i> Laskimen ja tietokoneen käyttäminen	käyttää laskinta ja tietokonetta työtehtäviin liittyvien matemaattisten perustehtävien ratkaisemiseen	käyttää sujuvasti laskinta ja tietokonetta ammattiin liittyvien matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen	käyttää soveltaen laskinta ja tietokonetta ammattialaan liittyvien ongelmien ratkaisemiseen
<i>Matematiikka 3:</i> Numeerisen tiedon käsittely, analysointi ja tuottaminen	käyttää tiedonlähteenä tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä laskee ohjeen mukaan aineiston keskilukuja.	käyttää tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä ammattiin liittyvien ongelmien ratkaisuun laskee keskeisimpiä tilastollisia tunnuslukuja.	soveltaa tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä ammattialaan liittyvien ongelmien ratkaisuun sekä esittää tuottamia matemaattisia tuloksia tilastoina, taulukoina ja graafisina esityksinä laskee tai määrittää annetusta aineistosta keskeisimmät tilastolliset tunnusluvut.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 9. Matematiikka ja luonnontieteet.

Osaamisen tunnustamisessa lukion kurssit *Lausekkeet ja yhtälöt (MAB1)* ja *Geometria (MAB2)* korvaavat *Matematiikan* opinnot ammattitaitoa täydentävissä tutkinnon osissa (yhteiset opinnot).

FYSIIKKA JA KEMIA, 2 ov

Tavoitteet

Opiskelija

Fysiikka 1 ov

- soveltaa ammattitehtäviensä kannalta keskeisiä fysikaalisia ilmiöitä, käsitteitä ja lainalaisuuksia
- osaa työssään ja muussa toiminnassaan ottaa huomioon luonnon lainalaisuudet ja toimia niiden mukaisesti ympäristöä ja energiaa säästään
- tarkastelee keskeisiä ympäristöongelmia luonnontieteelliseltä kannalta
- soveltaa metsätöihin liittyvän ammattinsa kannalta keskeisiä fysiikan lakeja ja käsitteitä
- hallitsee ammattinsa kannalta keskeisiä mekaniikan, lämpöopin ja sähköopin peruskäsitteitä ja ilmiöitä niin, että hän osaa käsitellä ammatissaan tarvitsemiaan laitteita ja järjestelmiä turvallisesti ja taloudellisesti sekä työskennellä ergonomisesti
- tekee havaintoja ja mittauksia metsäammattinsa kannalta keskeisistä fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä metsäympäristössä
- kerää, käsittelee ja analysoi tekemiään havaintoja ja mittauksia metsissä

Kemia 1 ov

- soveltaa ammattitehtäviensä kannalta keskeisiä kemian ilmiöitä, käsitteitä ja lainalaisuuksia
- ottaa huomioon työssään ympäristön ja ammatin kannalta keskeisiä kemian ilmiöitä, ja sitä varten hänen on tunnettava tavallisimpien alkuaineiden ja sekä epäorgaanisten että orgaanisten yhdisteiden kemiallisia ominaisuuksia
- tarkastelee keskeisiä ympäristöongelmia luonnontieteelliseltä kannalta
- säilyttää, käyttää oikein ja hävittää asianmukaisesti alalla tarvittavia aineita sekä laskee ainemääriä ja pitoisuuksia
- osaa tulkita aineiden terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavat tekijät tuotteiden merkinnöistä ja ottaa työskentelyssään huomioon aineiden erityisominaisuudet niin, ettei vaaranna omaa, muiden eikä ympäristön turvallisuutta
- tekee havaintoja ja mittauksia metsäammattinsa kannalta keskeisistä fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä metsäympäristössä
- kerää, käsittelee ja analysoi tekemiään havaintoja ja mittauksia metsissä

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, harjoitustehtävät ja –kokeet.

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
<i>Fysiikka:</i> Lämpöopin, mekaniikan ja sähköopin lainalaisuuksien tunteminen ja huomioon ottaminen työssä	tuntee fysiikan lainalaisuuksia niin, että pystyy työtehtävissään ottamaan huomioon niihin liittyvät ilmiöt, mutta tarvitsee joissakin kohdin ohjausta	osaa ottaa huomioon fysiikkaan liittyvät ilmiöt työtehtävissään	osaa itsenäisesti soveltaa fysiikan lainalaisuuksia työssään

<p>Kemia: Kemiallisten aineiden ja yhdisteiden sekä niiden ominaisuuksien tunteminen ja huomioon ottaminen työssä</p>	<p>käsittelee, säilyttää ja hävittää oikein työtehtävissään tarvittavia kemikaaleja ja ottaa huomioon erilaisten aineiden ominaisuudet ja ympäristöriskit työssään, mutta tarvitsee osin ohjausta</p> <p>tulkitsee osin ohjattuna tavallisia tuotemerkintöjä</p> <p>laskee ohjattuna pitoisuuksia ja aineiden määriä</p> <p>hankkii ohjeen mukaan tietoa kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteista</p>	<p>käsittelee, säilyttää ja hävittää oikein työtehtävissään tarvittavia kemikaaleja ja ottaa huomioon erilaisten aineiden ominaisuudet ja ympäristöriskit tutuissa työtilanteissa</p> <p>tulkitsee tavallisimpia tuotemerkintöjä</p> <p>laskee pitoisuuksia ja aineiden määriä</p> <p>hankkii tietoa käyttöturvallisuustiedotteista</p>	<p>käsittelee, säilyttää ja hävittää oikein työtehtävissään tarvittavia kemikaaleja ja ottaa huomioon erilaisten aineiden ominaisuudet ja ympäristöriskit muutuvissakin työtilanteissa</p> <p>tulkitsee itsenäisesti erilaisia alan tuotemerkintöjä</p> <p>laskee pitoisuuksia ja aineiden määriä joustavasti erilaisissa työtilanteissa eri tietolähteistä hankkimansa tiedon mukaan</p>
<p>Fysiikka ja kemia: Havainnointi ja mittaaminen</p>	<p>toteuttaa mittaukset käyttäen tavallisimpia mittaamenetelmiä ja -välineitä ohjatussa työtilanteessa</p> <p>tallentaa mittaukset ja havainnot ohjeiden mukaisesti ja esittää ne taulukoina ja graafeina sekä laskee tarvittaessa tuloksia, mutta tarvitsee joiltakin osin ohjausta</p>	<p>toteuttaa mittaukset käyttäen tavallisimpia mittaamenetelmiä ja -välineitä omatoimisesti ja osaa arvioida mittaustulosten luotettavuutta</p> <p>osaa analysoida mittauksia ja havaintoja sekä tehdä tuloksista johtopäätöksiä</p>	<p>käyttää mittauksiin sopivimpia menetelmiä ja välineitä sujuvasti, toteuttaa mittaukset järjestelmällisesti ja huolellisesti ja osaa arvioida havaintojen ja mittausten tarkkuutta ja luotettavuutta</p> <p>osaa raportoida ja esittää tuloksia sekä arvioida tulosten ja johtopäätösten tarkkuutta ja luotettavuutta</p>
<p>Turvallinen ja ergonominen työskentely</p>	<p>työskentelee työturvallisuusohjeiden mukaisesti, mutta vaatii ohjausta ergonomiseen työskentelyyn.</p>	<p>työskentelee ergonomisesti ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti.</p>	<p>työskentelee ergonomisesti ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti ja omatoimisesti huomioon työympäristössä olevat riskitekijät.</p>

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 4. Terveys, turvallisuus ja työkyky, 6. Kestävä kehitys, 9. Matematiikka ja luonnontieteet, 10. Teknologia ja tietotekniikka.

Osaamisen tunnustamisessa lukion kurssit *Fysiikka luonnontieteenä* (FY1) ja *Ihmisen ja elinympäristön kemia* (KE1) korvaavat *Fysiikan ja kemian* opinnot ammattitaitoa täydentävissä tutkinnon osissa (yhteiset opinnot).

YHTEISKUNTA-, YRITYS- JA TYÖELÄMÄTIETO, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- osallistuu oppilaitoksessa ja työssäoppimispaikassa yhteisten asioiden hoitamiseen
- arvioi toimintamahdollisuuksiaan aktiivisena kansalaisena ja kuluttajana
- osaa käyttää yhteiskunnan tarjoamia palveluja
- tekee suunnitelman oman taloutensa hoitamisesta
- arvioi yrittäjyyden ja yritystoiminnan merkitystä Suomen kansantaloudelle
- hakee tietoa ammattialansa työpaikoista sekä Euroopan unionia ja kansalaisia koskevaa tietoa.

Opetusmenetelmät

Suullisia ja kirjallisia harjoitustehtäviä, paritehtäviä ja opintokäyntejä.

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet ja keskeiset sisällöt	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Osallistuminen oppilaitoksessa ja työssäoppimispaikassa	osallistuu ohjattuna yhteisten asioiden hoitamiseen	osallistuu sovitulla tavalla yhteisten asioiden hoitamiseen	osallistuu itsenäisesti yhteisten asioiden hoitamiseen
Toimintamahdollisuuksien arviointi	arvioi ohjattuna toimintamahdollisuuksiaan kansalaisena ja kuluttajana	tuntee yhteiskunnallisen päätöksentekoprosessin	tuntee yhteiskunnallisen päätöksentekoprosessin

	tuntee opiskelijan vaikuttamis- mahdollisuudet, oikeudet ja vel- vollisuudet	arvioi toimintamahdollisuuksi- aan kansalaisena ja kuluttajana	arvioi toimintamahdollisuuksi- aan aktiivisena kansalaisena ja kuluttajana
	hakee tietoa kuluttajan keskei- sistä oikeuksista ja velvollisuuksista	tuntee opiskelijan ja kansalai- sen keskeiset vaikuttamismah- dollisuudet oikeudet, edut ja velvollisuudet	tuntee opiskelijan ja kansalai- sen keskeiset demokraattiset vaikuttamismahdollisuudet, oi- keudet, edut ja velvollisuudet
Yhteiskunnan palvelujen käyttö	käyttää opiskelijan tarvitsemia palveluja ja ymmärtää kansalai- sen osuuden niiden rahoittami- sessa	tuntee kuluttajan keskeiset oi- keudet ja velvollisuudet	tuntee kuluttajan keskeiset oi- keudet ja velvollisuudet
Oman talouden hoitaminen	tekee ohjattuna suunnitelman menoistaan ja varoistaan	tekee suunnitelman menoistaan ja varoistaan	tekee suunnitelman menoistaan ja varoistaan
	hankkii ohjattuna tietoa rahoit- usvaihtoehdoista ja niistä ai- heutuvista kuluista	hankkii tietoa rahoitusvaihtoeh- doista ja niistä aiheutuvista ku- luista	hankkii tietoa rahoituslähteistä ja vertailee niistä aiheutuvia ku- luja
Kansantalouteen keskeisesti vaikuttavien tekijöiden arviointi	arvioi ohjattuna yrittäjyyden keskeiset vaikutukset työllisyy- teen	arvioi yrittäjyyden ja yritystoi- minnan vaikutuksen työllisyy- teen	arvioi itsenäisesti yrittäjyyden ja yritystoiminnan vaikutuksen kansantalouteen
Tiedon haku ammattialan työ- paikoista ja Euroopan unionista	hakee tietoa ammattialansa työpaikoista paikallisesti	hakee tietoa ammattialansa työpaikoista alueellisesti ja kan- sallisesti	hakee tietoa ammattialansa työpaikoista alueellisesti ja kan- sallisesti ja Euroopan unionin maista
	hakee ohjattuna Euroopan unionin kansalaisia koskevaa tietoa.	hakee Euroopan unionia ja kan- salaisia koskevaa tietoa.	hakee Euroopan unionia ja kan- salaisia koskevaa vertailevaa tietoa.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 2. Vuorovaikutus ja yhteistyö, 5. Aloitekyky ja yrittäjyys, 11. Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit.

Osaamisen tunnustamisessa lukion kurssit *Yhteiskuntatieto* (YH1) ja *Taloustieto* (YH2) korvaavat *Yhteiskunta-, yritys- ja työelämä-*
tiedon opinnot ammattitaitoa täydentävissä tutkinnon osissa (yhteiset opinnot).

LIIKUNTA, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- edistää liikunnan avulla terveellistä ja aktiivista elämäntapaa ymmärtäen liikunnan merkityksen toiminta- ja työkyvylle myös metsätoissa
- tutustuu monipuolisesti terveyttä, psyykkistä vireystilaa ja jaksamista edistävään liikuntaan
- pitää yllä fyysistä toimintakykyään liikunnan avulla
- liikkuu ja toimii vastuullisesti sekä itsenäisesti että ryhmässä
- edistää toiminnallaan ryhmän toimintaa ja turvallisuutta.

Opetusmenetelmät

Yksilölliset- ja ryhmäliikuntalajit.

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Fyysisen toimintakyvyn tukeminen ja vahvistaminen	käyttää liikunnan harrastami- seen tarvittavia perustaitoja	käyttää liikunnan harrastami- seen tarvittavia perustaitoja monipuolisesti	käyttää liikunnan harrastami- seen tarvittavia perustaitoja ja liikunnan lajitaitoja monipuoli- sesti
	pitää ohjattuna yllä fyysistä toi- mintakykyään	pitää yllä fyysistä toimintakyky- ään	seuraa, arvioi ja pitää yllä fyysistä toimintakyky- ään

Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen liikunnan avulla	ymmärtää ohjattuna liikunnan merkityksen fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille	ymmärtää liikunnan merkityksen omalle fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnilleen	ymmärtää liikunnan merkityksen fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille
Vuorovaikutus ja yhteistyö	osallistuu liikuntatilanteisiin annettujen ohjeiden mukaan sekä noudattaa reilun pelin periaatteita	osallistuu liikuntatilanteisiin aktiivisesti reilun pelin periaatteita noudattaen	osallistuu liikuntatilanteisiin aktiivisesti edistäen reilun pelin periaatteita
Terveyden, turvallisuuden sekä toimintakyvyn huomioon ottaminen	noudattaa yleensä turvallisuutta liikunnassa.	toimii liikuntatilanteissa turvallisesti sekä itsenäisesti että ryhmässä.	edistää toiminnallaan ryhmän turvallisuutta.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 2. Vuorovaikutus ja yhteistyö, 4. Terveys, turvallisuus sekä toimintakyky.

Osaamisen tunnustamisessa lukion kurssi *Taitoa ja kuntoa* (LI1) korvaa *Liikunnan* opinnot ammattitaitoa täydentävissä tutkinnon osissa (yhteiset opinnot).

TERVEYSTIETO, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- osoittaa toiminnallaan ja tiedoillaan halua ja kykyä ylläpitää ja edistää terveyttä
- ymmärtää fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn vaikuttavia tekijöitä omassa elämäntavassaan ja toimintaympäristössään
- tietää mielenterveyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkityksestä ihmisen hyvinvoinnille
- tietää tupakoinnin ja päihteen haittavaikutukset ja osaa ehkäistä terveyttä kuluttavia tekijöitä
- tietää terveyttä edistävästä elintavoista ja tottumuksista
- ymmärtää liikunnan, ravinnon, levon, unen, virkistuksen, ihmissuhteiden ja terveyden väliset yhteydet ja ottaa ne huomioon toiminnassaan
- tunnistaa metsätyön keskeiset terveyttä ja työkykyä kuormittavat tekijät ja osaa kehittää työskentelytapojaan ja metsätyömaan turvallisuutta ja terveellisyyttä yhteistyössä muiden metsätöitä tekevien kanssa
- osaa ehkäistä tapaturmia, hallitsee tavallisimmat ensiaputilanteet ja avun hakemisen ja osaa toimia ergonomisesti
- tietää väestön terveyseroista ja tavallisimpien kansansairauksien riskitekijöistä ja niiden ennaltaehkäisystä
- tunnistaa omaan jaksamiseen vaikuttavia tekijöitä ja osaa toimia jaksamista edistävällä tavalla
- osaa tarvittaessa käyttää opiskeluterveyden- ja muita terveydenhuoltopalveluja, hyödyntää terveysliikuntaa ja ymmärtää niiden merkityksen toimintakyvyn ylläpitämisessä.

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, pari- ja ryhmätehtävät ja harjoitukset

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen	ottaa ohjattuna huomioon tavallisimpia terveyttä edistäviä elintapoja ja tottumuksia (kuten liikunta, ravinto, lepo, uni, virkistys, mielenterveys, ihmissuhteet, seksuaaliterveys) ja on halukas edistämään omaa terveyttään ja jaksamistaan	ottaa huomioon terveyttä ja hyvinvointia edistävät elämäntavat ja tottumukset, osallistuu niitä ja omaa jaksamistaan edistävään toimintaan	toimii terveyttä, hyvinvointia ja omaa jaksamistaan edistävällä tavalla, ehkäisee terveyttä kuluttavia tekijöitä ja perustelee toimintansa elintapojen ja terveyden välisellä tutkitulla tiedolla ja kokemuksella
Fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä ja toimintaympäristön turvallisuutta edistävien toimintatapojen noudattaminen	noudattaa yhteisössä sovittuja terveyttä ja turvallisuutta edistäviä toimintatapoja, mutta tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa	ottaa toiminnassaan huomioon terveyttä ja toimintakykyä kuormittavia tekijöitä ja haluaa edistää toimintansa ja toimintaympäristönsä terveellisyyttä ja turvallisuutta	ottaa toiminnassaan monipuolisesti huomioon terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavat tekijät ja edistää omalla toiminnallaan koko yhteisön hyvinvointia
Terveysliikunnan ja terveydenhuoltopalvelujen hyödyntäminen	suunnittelee ja toteuttaa ohjattuna terveyttä edistävää liikuntaa ja osaa tarvittaessa hakea apua terveydenhuollon palveluista	toteuttaa terveyttä edistävää liikuntaa laatimansa ohjelman mukaan ja käyttää tarvittaessa terveydenhuollon palveluja	hyödyntää itsenäisesti terveysliikunnan mahdollisuuksia oman toimintakyvyn ylläpitämisessä ja osaa hyödyntää terveydenhuoltopalveluja tilan-

<p>Tapaturmien ehkäisy ja ensiapu sekä ergonominen toiminta</p> <p>Fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä ja toimintakykyä edistävien, kansansairauksia ennaltaehkäisevien ja terveyttä kuluttavien tekijöiden sekä ammatin haittavaikutuksia koskevan tietoperustan hallinta</p>	<p>tunnistaa mahdollisia tapaturmariskejä, osaa hakea ja antaa ensiapua tavallisimmissa ensiapua vaativissa tilanteissa sekä noudattaa tutuissa tilanteissa ergonomisia toimintatapoja</p> <p>tietää tavallisimmista terveyttä ja toimintakykyä kuormittavista tekijöistä ja kansansairauksista, mutta tarvitsee ohjausta terveyttä edistävän tiedon hankinnassa</p> <p>tietää tavallisimmista terveyshaitoista (kuten tupakointi ja päihteiden käyttö).</p>	<p>ehkäisee toiminnallaan tapaturmien syntymistä, osaa hakea ja antaa ensiapua sekä noudattaa ergonomisia toimintatapoja</p> <p>hyödyntää omassa toiminnassaan terveyttä ja toimintakykyä edistävää tietoperustaa, tuntee terveyttä kuluttavat tekijät sekä elintavoista johtuvat terveyshaitat ja on tietoinen mahdollisista ammattiinsa liittyvistä kuormitustekijöistä.</p>	<p>teen vaatimalla tavalla</p> <p>toimii huolellisesti ja ennalta ehkäisee tapaturmien syntymistä, osaa hakea ja antaa ensiapua sekä työskentelee ergonomisesti ja itseään säästään</p> <p>hyödyntää monipuolisesti omassa toiminnassaan terveyttä ja toimintakykyä edistävää tietoa ja hakee itsenäisesti tietoa mahdollisista ammattinsa haittavaikutuksista.</p>
--	--	--	---

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus ja yhteistyö, 3. Ammattietiikka, 4. Terveys, turvallisuus ja toimintakyky, 6. Kestävä kehitys, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 10. Teknologia ja tietotekniikka.

Osaamisen tunnustamisessa lukion kurssi *Terveyden perusteet* (TE1) korvaa *Terveystiedon* opinnot ammattitaitoa täydentävissä tutkinnon osissa (yhteiset opinnot).

TAIDE JA KULTTUURI, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää taiteen ja kulttuurin merkityksen omassa elämässään ja hyödyntää niiden ilmenemismuotoja monikulttuurisessa yhteisössä
- osallistuu taide- ja kulttuuritapahtumiin, kehittää koulu yhteisön kulttuuria ja ylläpitää sen esteettistä ilmettä
- ilmaisee ajatuksia, kokemuksia ja tunteita esimerkiksi musiikin, tanssin, teatterin, kirjallisuuden tai kuvataiteen keinoin ja arvostaa muiden ilmaisua ja näkemyksiä
- noudattaa kestävän kehityksen periaatteita materiaalien valinnassa ja työskentelyssään.

Opetusmenetelmät

Toiminnalliset ja luovat menetelmät ja opintokäynnit, itsenäinen opiskelu

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Taiteen ja kulttuurin hyödyntäminen	osallistuu taide- ja kulttuuritapahtumiin	huolehtii koulu yhteisön kulttuurista ylläpitäen sen esteettistä ilmettä	uudistaa koulu yhteisön kulttuuria kehittämällä sen esteettistä ilmettä
Tuotoksen tekeminen	suunnittelee ja toteuttaa ohjattuna itselleen sopivimmalla tavalla jonkin ajatuksiaan, kokemuksiaan ja tunteitaan ilmaisevan tuotteen	suunnittelee ja toteuttaa itselleen sopivimmalla tavalla jonkin ajatuksiaan, kokemuksiaan ja tunteitaan ilmaisevan tuotteen, teoksen tai esityksen	suunnittelee ja toteuttaa itselleen sopivimmalla tavalla jonkin ajatuksiaan, kokemuksiaan ja tunteitaan soveltavan ja ilmaisevan tuotteen, teoksen tai esityksen
Muiden ilmaisun ja näkemysten arvostaminen	ottaa ohjeiden mukaan huomioon luonnon ja energian säästämisen materiaalien käytössä ja työskentelyssään	toimii luontoa ja energiaa säästämisen materiaalien käytössä ja työskentelyssään	valitsee työskennellessään materiaalit luontoa ja energiaa säästään
	kertoo muiden ilmaisussa tunnistamistaan kulttuurisista piirteistä.	antaa rakentavaa palautetta muiden ilmaisusta ja näkemyksistä.	kehittää omaa ilmaisuaan arvostaen muiden näkemyksiä.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 2. Vuorovaikutus- ja yhteistyö, 6. Kestävä kehitys, 7. Estetiikka.

Osaamisen tunnustamisessa lukion kurssit: *Minä, kuva ja kulttuuri* (KU1) sekä *Ympäristö, paikka ja tila* (KU2) korvaavat *Taide ja kulttuuri* -opinnot ammattitaitoa täydentävissä tutkinnon osissa (yhteiset opinnot).

Valinnaiset tutkinnon osat

YMPÄRISTÖTIETO, 4 ov

Tavoitteet

Opiskelija

Ympäristötieto 1, 1 ov

- noudattaa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisia työ- ja toimintatapoja niin, että ne tukevat ammattitaidon saavuttamista ja täydentävät metsätyöaitoa
- ehkäisee jätteiden syntyä ja lajittelee jätteitä tarkoituksenmukaisesti sekä hallitsee ammattitaidon kannalta keskeisten tuotteiden elinkaaren

Ympäristötieto 2 1 ov

- toimii energiaa säästävästi

Ympäristötieto 3 1 ov

- hallitsee ammattitaidon kannalta keskeisten tuotteiden elinkaaren

Ympäristötieto 4, 1 ov

- työskentelee ympäristöriskit minimoiden sekä toimii kulttuuriperintöä vaalien.

Opetusmenetelmät

Toiminnalliset ja luovat menetelmät ja opintokäynnit, itsenäinen opiskelu

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
<i>Ympäristötieto 1 ja 4:</i> Maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti tärkeimpien ympäristöongelmien ja niihin esitettyjen ratkaisukeinojen tunteminen sekä kestävän kehityksen ja vastuullisten toimintatapojen mukainen toiminta	tuntee kestävän kehityksen peruseriaatteet työssään	tuntee kestävän kehityksen haasteita sekä tapoja, joilla voi työssään pyrkiä osaltaan toimimaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaan	tietää perusasiat aineen kierrosta ja energian virrasta maapalolla tuntee kestävän kehityksen haasteita ja niihin esitettyjä ratkaisuja sekä osaa työssään toimia kestävän kehityksen periaatteiden mukaan
<i>Ympäristötieto 1:</i> Ammattitaidon kannalta keskeisen jätehuollon hallinta sekä jätteiden synnyn ehkäiseminen	osaa ehkäistä jätteiden syntyä ja lajitella syntyvän jätteen ohjautusti tavanomaisissa työtehtävissä	osaa ehkäistä jätteiden syntyä sekä lajittelee jätteet ohjeiden mukaan	osaa ehkäistä jätteiden syntyä tuotteiden ja pakkausten suunnittelussa ja hankinnoissa sekä lajittelee jätteet itsenäisesti
<i>Ympäristötieto 4:</i> Kulttuuriperinnön vaaliminen ammattitaitoa täydentävällä tavalla	tunnistaa ohjattuna kulttuuriperinnön perusteet ja merkityksen valla	osaa vaalia kulttuuriperintöä ammatissaan	osallistuu aktiivisesti lähiympäristönsä kulttuuriperinnön vaalimiseen ja edistää sitä ammatissaan
<i>Ympäristötieto 2 ja 3:</i> Ekotehokkaiden työmenetelmien ja -materiaalien valinta sekä ammattitaidon kannalta keskeisten tuotteiden elinkaaren tunnistaminen	ohjattuna valitsee ekotehokkuutta edistäviä välineitä ja materiaaleja	tekee ekotehokkuutta edistäviä työvälineiden ja -menetelmien valintoja	tekee ekotehokkuutta edistäviä työvälineiden ja -menetelmien valintoja sekä tunnistaa niiden vaikutuksen elinkaareen
<i>Ympäristötieto 1 ja 4:</i> Ympäristölainsäädännön noudattaminen ja ympäristölaatu- ja järjestelmien mukainen toiminta	toimii opastettuna ammatissaan keskeisten ympäristömääräysten mukaisesti	toimii ammatissaan ympäristömääräysten mukaisesti	toimii ammatissaan ympäristömääräysten mukaisesti ja ennakoii tulevia muutoksia
	toimii ohjattuna ympäristölaatu- ja järjestelmien mukaisesti ammatissaan	toimii ympäristölaatu- ja järjestelmien mukaisesti ammatissaan	osallistuu aktiivisesti työpaikansa ympäristölaatu- ja järjestelmien rakentamiseen ja/tai kehittämiseen
<i>Ympäristötieto 1 ja 4:</i> Ammattitaidon saavuttamisen kannalta keskeisen ympäristötiedon lähteiden hankinta ja niiden hyödyntäminen	etsii ohjattuna eri lähteistä ympäristötietoa työssään hyödyttävään muotoon.	luokittelee, vertailee ja jäsentää hankkimaansa ympäristötietoa sekä muokkaa sitä työssä hyödyttävään muotoon.	luokittelee, vertailee ja jäsentää hankkimaansa ympäristötietoa sekä muokkaa sitä itsenäisesti ja soveltaa sitä työssään.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 3. Ammattietiikka, 6. Kestävä kehitys, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 10. Teknologia ja tietotekniikka.

Osaamisen tunnustamisessa lukion kurssi *Ympäristöekologia* (BI3) korvaa *Ympäristötieto*-opinnot ammattitaitoa täydentävissä tutkinnon osissa (yhteiset opinnot).

TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIikka, 4 OV

Tavoitteet

Opiskelija

Tieto- ja viestintäteknikka 1, 1 ov

- käyttää metsätyössä tarvittavia tietoteknisiä välineitä ja järjestelmiä tiedon hankintaan, käsittelyyn, muokkaukseen, tallentamiseen ja esittämiseen
- toimii tekijänoikeus-, tietoturva- ja tietosuojaohjeiden ja -määräysten mukaisesti
- käyttää metsätyössä tarvittavia verkkoviestintämenetelmiä ja -sovelluksia tiedon lähettämiseen ja jakamiseen

Tieto- ja viestintäteknikka 2, 1 ov

- käyttää käyttöjärjestelmäohjelmia sekä soveltaa työvälineohjelmia, kuten tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta-, sähköposti-, esitysgrafiikka- ja kalenteriohjelmia metsätyössä tarvittavan tiedon tuottamiseen, muokkaamiseen ja esittämiseen

Tieto- ja viestintäteknikka 3, 1 ov

- ottaa käyttöön ja soveltaa uusia tietoteknisiä lisälaitteita, toimintoja ja ohjelmia (tarvittaessa käyttötuen avustuksella)
- käyttää työssään tehokkaita työskentelytapoja ja -menetelmiä, kuten kymmensormijärjestelmää ja eri hiirenkäyttötekniikoita
- käyttää työssään ergonomisesti oikeita työasentoja

Tieto- ja viestintäteknikka 4, 1 ov

- käsittelee metsätyössä käytettävien sovellusohjelmistojen tuottamia tiedostoja ja hankkii ammattitehtävissä tarvittavaa tietoa erilaisten metsäalaan liittyvien palveluiden ja -sovellusten avulla

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, harjoitukset

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Taulukossa esitetyt arvioinnin kohteet liittyvät useisiin opintojaksoihin. Kunkin opintojakson arvioinnissa käytetään niitä arviointikriteereitä, jotka liittyvät opintojakson tavoitteiden saavuttamiseen. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Tiedonhankinta ja käsittely	hakee, tallentaa ja kopioi työtehtävissä tarvittavia tiedostoja hakee työtehtävissä tarvittavaa tietoa verkkopalveluista	osaa tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti käsitellä ammatissa tarvittavia tiedostoja sekä verkkohakupalveluita	ottaa huomioon tiedostojen käsittelyssä tekniset rajoitteet ja mahdollisuudet soveltaa tapaus- ja tilannekohtaisesti ammattialaan liittyviä verkkohakupalveluita ja käyttää niitä aktiivisesti sekä arvioi niiden tietojen luotettavuutta ja soveltuvuutta
Tiedonkäsittely ja muokkaus	käyttää työvälineohjelmia, kuten tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta-, sähköposti-, esitysgrafiikka- ja kalenteriohjelmia, työtehtävien hoidossa	käyttää sujuvasti työvälineohjelmia ammattiin liittyvän tiedon tuottamiseen ja muokkaamiseen	käyttää soveltaen työvälineohjelmia tiedon tuottamiseen ja muokkaamiseen ammattialan eri tilanteiden ja olosuhteiden vaatimalla tavalla
Tietojen lähettäminen ja jakaminen	käyttää verkkoviestintämenetelmiä työtehtävien hoidossa	käyttää sujuvasti eri verkkoviestintämenetelmiä ammattiin liittyvän tiedon lähettämiseen ja jakamiseen	käyttää soveltaen verkkoviestintän mahdollisuuksia ammattialan eri tilanteiden ja tarpeiden mukaan sekä ottaa huomioon näiden käytössä vastuu- ja tietoturvanäkökulmat
Tekijänoikeuksien, tietoturvan, tietosuojan ja ergonomian noudattaminen	toimii tekijänoikeus-, tietoturva-, tietosuoja- ja ergonomiohjeiden ja säädösten mukaisesti.	käyttää työssään ergonomisesti suositeltavia toimintatapoja.	ennakoi ja ottaa huomioon tietosuoja- ja tietoturvariskit kehittää työympäristöään ja toimintatapojaan tietoturva-, tietosuoja- ja ergonomiatavoitteiden pohjalta.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus ja yhteistyö, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 9. Matematiikka ja luonnontieteet, 10. Teknologia ja tietotekniikka.

Lukion opetussuunnitelman perusteissa ei ole kurssia, joka korvaisi ammatillisen peruskoulutuksen *Tieto- ja viestintäteknikan* -opinnot.

ETIIKKA, 4 ov

Tavoitteet

Opiskelija

Etiikka 1, 1 ov

- pohtii arvojen, normien ja katsomusten merkitystä omassa elämässään, ihmisten välisissä suhteissa ja työssä
- perustelee valintojaan ja osaa arvioida niiden vaikutuksia ihmisarvon, oikeudenmukaisuuden ja kestävän kehityksen kannalta
- osoittaa toiminnassaan rehellisyyttä ja vastuullisuutta, kunnioittaa toisia ihmisiä sekä käyttäytyy työssään ja ihmissuhteissaan hyvien tapojen mukaisesti

Etiikka 2, 1 ov

- pohtii omaan elämään, ihmissuhteisiin, yhteiskuntaan, ympäristöön ja työelämään liittyviä eettisiä kysymyksiä ja ongelmia
- osaa ratkaista sekä itsenäisesti että yhdessä toisten kanssa oman alansa työelämän arvo- ja normiristiriitoja eettisesti hyväksyttävällä tavalla

Etiikka 3, 1 ov

- toimii eettisesti erilaisissa ristiriita- ja kriisitilanteissa

Etiikka 4, 1 ov

- omaa valmiuksia osallistua metsäalan arvopohjan ja eettisten toimintaperiaatteiden kehittämiseen
- hankkii tietoa oman alansa ja muiden alojen ammattieettisestä tietoperustasta ja ymmärtää sekä käyttää sitä työnsä ammatillisena voimavarana
- havaitsee ja tunnistaa metsäalan eettisiä ongelmatilanteita, käsittelee niitä ja esittää niistä perusteltuja näkemyksiä.

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, yksilö- ja ryhmätyöt, toiminnalliset menetelmät.

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Taulukossa esitetyt arvioinnin kohteet liittyvät useisiin opintojaksoihin. Kunkin opintojakson arvioinnissa käytetään niitä arviointikriteereitä, jotka liittyvät opintojakson tavoitteiden saavuttamiseen. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Eettisten kysymysten pohdinta	keskustelee ohjattuna omaan elämäänsä ja ihmissuhteisiinsa liittyvistä arvoista sekä eettisistä ja katsomuksellisista kysymyksistä	keskustelee eettisistä, katsomuksellisista sekä omaan elämäänsä ja ihmissuhteisiinsa liittyvistä kysymyksistä ja arvoista	pohtii arvojen, normien ja erilaisten katsomusten merkitystä omassa elämässään, ihmisten välisissä suhteissa, työelämässä ja yhteiskunnassa
Eettinen toiminta	toimii hyvien tapojen mukaisesti ja vastuullisesti työssään ja sen ongelmatilanteissa, mutta tarvitsee tukea ja ohjausta uusissa tilanteissa	toimii vastuullisesti ja eettisesti työnsä ja työelämän ristiriita- ja kriisitilanteissa	toimii itsenäisesti, vastuullisesti ja eettisesti työnsä ja työelämän erilaisissa ristiriita- ja kriisitilanteissa ja osaa perustella toimintansa
Tiedon hakeminen ja eettisen tietoperustan käyttäminen työssä	hakee ohjattuna tietoa oman alansa eettisistä kysymyksistä ja hyödyntää tietoperustaa tutuissa tilanteissa	hankkii tietoa oman alansa ja muiden alojen ammattieettisestä tietoperustasta ja hyödyntää sitä omassa elämässään ja työssään	hankkii aktiivisesti tietoa oman alan ja muiden alojen ammattieettisestä tietoperustasta ja hyödyntää siitä työnsä ammatillisena voimavarana perustelee valintojaan ja haluaa osallistua oman alansa arvopohjan ja eettisten periaatteiden kehittämiseen
Arvo- ja normiristiriitojen käsittely työssä	osaa ohjattuna havaita ammatinsa eettisiä ongelmatilanteita ja ratkaisee yhdessä yhteisönsä jäsenen kanssa työhönsä liittyviä arvo- ja normiristiriitoja eettisesti.	tunnistaa ammatinsa eettisiä ongelmatilanteita ja hakee niihin ratkaisua yhdessä muiden kanssa sekä arvioi ratkaisun vaikutuksia keskeisten osapuolten näkökulmista.	tunnistaa itsenäisesti työelämän ja oman alansa eettisiä ongelmatilanteita, osaa ratkaista niitä eettisesti ja arvioida niiden vaikutuksia ihmisarvon, oikeudenmukaisuuden ja kestävän kehityksen kannalta.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 3. Ammattietiikka, 6. Kestävä kehitys, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 10. Teknologia ja tietotekniikka.

Lukion opetussuunnitelman perusteissa ei ole kurssia, joka korvaisi ammatillisen peruskoulutuksen *Etiikan* opinnot.

KULTTUURIEN TUNTEMUS, 4 ov

Tavoitteet

Opiskelija

Kulttuurien tuntemus 1, 1 ov

- toimii eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa
- osaa tervehtiä, vastaanottaa vieraita ja keskustella heidän kanssaan

Kulttuurien tuntemus 2, 1 ov

- osaa ottaa huomioon toiminnassaan sopivuuden rajat sekä miesten ja naisten erilaiset roolit, pukeutumiseen ja käyttäytymiseen liittyvät ohjeet ja myös kirjoittamattomat säännöt ja menettelytavat
- tunnistaa eri kulttuurien välisiä eroja metsätöihin liittyvissä työtehtävissä ja käyttäytyy asiallisesti tavallisissa työpaikalla esiin tulevissa tilanteissa, erityisesti asiakaspalvelussa

Kulttuurien tuntemus 3, 1 ov

- esittelee toisten kulttuurien edustajille maansa yleisiä kulttuuripiirteitä, kuten keskeistä historiaa, nähtävyyksiä, taiteita, urheilusaavutuksia ja viihdettä, sekä oman metsäalansa taitoja, työtapoja ja innovaatioita
- pohtii eri maiden tulkintoja historiallisista tapahtumista ja suhteuttaa kotiseutunsa ja maansa merkittäviä tapahtumia ja aikakausia naapurimaiden ja maailman historiaan

Kulttuurien tuntemus 4, 1 ov

- vertailee maansa ja Euroopan keskeisiä kulttuurivirtauksia ja -vaikuttajia
- tunnistaa oman alansa erikoispiirteitä muissa maissa.

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, pari- ja ryhmätehtävät vierailut.

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Taulukossa esitetyt arvioinnin kohteet liittyvät useisiin opintojaksoihin. Kunkin opintojakson arvioinnissa käytetään niitä arviointikriteereitä, jotka liittyvät opintojakson tavoitteiden saavuttamiseen. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Tavallisimpien kulttuuripiirteiden huomioon ottaminen	tunnistaa muiden kulttuurien yleisiä piirteitä	tunnistaa kulttuurisia eroja muiden toiminnassa	ottaa huomioon kohdatessaan ihmisiä heidän kulttuuritaustansa
Käyttäytyminen ja pukeutuminen eri tilanteissa sekä erilaisien ihmisten kohtaaminen	tunnistaa kulttuurisia eroja ihmisten päivittäisessä toiminnassa Suomessa ja muualla	toimii kulttuurieroista huolimatta yhdessä muiden kanssa	kohtaa myös ulkomaalaiset työtoverit, asiakkaat ja vieraat ilman kulttuurikonflikteja
Oman alan erikoispiirteiden huomioon ottaminen	tunnistaa oman alan palvelujen ja tuotteiden piirteitä eri maissa	vertailee oman kulttuurin piirteitä muiden vastaaviin	ottaa toiminnassaan huomioon eri kulttuureista olevat piirteet
Organisaatioympäristön ja tehtävän mukaan käyttäytyminen	tunnistaa keskeisiä asioita työstään	kertoo ulkomaalaisille vieraille keskeisiä asioita Suomesta ja -työstään	kehittää omaa organisaatiotaan muilta saadun kokemusten pohjalta
Maahanmuuttajien ja muiden vähemmistökuulttuurien keskeisen kulttuurihistorian ja nykytilanteen huomioon ottaminen	etsii tietoa maahanmuuttajien ja muiden vähemmistökuulttuurien taustasta	ottaa työskennellessään huomioon muut etnisestä taustasta, kielestä, vammaisuudesta tai iästä riippumatta	ottaa suunnitellessaan työtä ja työskennellessään huomioon muut etnisestä taustasta, kielestä, vammaisuudesta tai iästä riippumatta
Kielitaidon ja kulttuurintunteuksen hyödyntäminen	käyttää hankkimaansa kielitaitoa tutuissa tilanteissa.	käyttää hankkimaansa kielitaitoa toimiessaan kansainvälisissä vuorovaikutustilanteissa.	toimii kansainvälisissä yhteyksissä kielitaitoaan hyödyntäen.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 2. Vuorovaikutus- ja yhteistyö, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 11. Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit.

Lukion opetussuunnitelman perusteissa ei ole kurssia, joka korvaisi ammatillisen peruskoulutuksen *Kulttuurien tuntemuksen* opinnot.

PSYKOLOGIA, 4 ov**Tavoitteet**

Opiskelija

Psykologia 1, 1 ov

- havainnoi ja ymmärtää monipuolisesti ihmistä ja tämän toimintaan vaikuttavia tekijöitä
- tunnistaa, tiedostaa ja käsittelee psyykkisiä ilmiöitä psykologisen tiedon ja käsitteiden avulla
- soveltaa oppimisen psykologiaa omaan opiskeluunsa
- osaa havainnoida ja ajatella kriittisesti
- osaa havainnoida tunteiden vaikutusta vuorovaikutus- sekä erilaisissa ryhmätilanteissa
- selittää omaa ja muiden käyttäytymistä psykologisen ja sosiaalipsykologisen tiedon avulla

Psykologia 2, 1 ov

- havainnoi ja ymmärtää monipuolisesti ihmistä ja tämän toimintaan vaikuttavia tekijöitä
- tunnistaa, tiedostaa ja käsittelee psyykkisiä ilmiöitä psykologisen tiedon ja käsitteiden avulla

Psykologia 3, 1 ov

- soveltaa psykologista tietoa metsätyöhön
- osaa toimia psyykkistä hyvinvointiaan ja oman alan työtehtävistä suoriutumista edistävästi
- selviytyy metsätyöhön liittyvistä asiakaspalvelu- ja ryhmätyötilanteista.
- osaa havainnoida tunteiden vaikutusta vuorovaikutus- sekä erilaisissa ryhmätilanteissa

Psykologia 4, 1 ov

- selittää omaa ja muiden käyttäytymistä psykologisen ja sosiaalipsykologisen tiedon avulla
- osaa havainnoida ja ajatella kriittisesti
- osaa havainnoida tunteiden vaikutusta vuorovaikutus- sekä erilaisissa ryhmätilanteissa

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, harjoitus- ja oppimistehtävät, toiminnalliset oppimismenetelmät

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Taulukossa esitetyt arvioinnin kohteet liittyvät useisiin opintojaksoihin. Kunkin opintojakson arvioinnissa käytetään niitä arviointikriteereitä, jotka liittyvät opintojakson tavoitteiden saavuttamiseen. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Psykologian käsitteiden tuntemus ja ihmisen toiminnan selittäminen ja ymmärtäminen	tuntee psykologian keskeisiä käsitteitä ja ymmärtää niiden yhteyden ihmisen toimintaan	käyttää psykologista tietoa ihmisten toiminnan selittämisessä tavallisissa arki- ja työelämän tilanteissa	pystyy soveltamaan kognitiivisen psykologian ja persoonallisuuspsykologian tietoa tavallisiin työelämän tilanteisiin ja selittämään niiden avulla sekä omaa että muiden ihmisten toimintaa
Ihmisen psyykkisen kehityksen tunteminen	tuntee yksilön psyykkisen kehityksen perustana olevia psykologisia, biologisia ja sosiaalisia tekijöitä	ymmärtää psyykkisen kehityksen perustana olevien tekijöiden välisiä yhteyksiä eri elämäntilanteissa ja eri-ikäisinä	ymmärtää yksilön psyykkisen kehityksen mahdollisia ongelmia ja ymmärtää, että kehitykseen voidaan vaikuttaa
Oppiminen ja itsetuntemus	tuntee oppimistapahtumaan vaikuttavia keskeisiä tekijöitä	arvioi ohjattuna omaa oppimistaan tukeutuen psykologiseen tietoon	ymmärtää oppimista psykologisen tiedon perusteella ja soveltaa sitä omaan opiskeluunsa
Motivaation, tunteiden ja sitoutumisen vaikutuksen ymmärtäminen sekä omiin ja toisten työsuorituksiin	ottaa huomioon motivaation, tunteiden ja sitoutumisen merkityksen omaan suoriutumiseensa	toimii erilaisten ihmisten kanssa työ- ja opiskeluyhteisössään ja ymmärtää motivaation ja sitoutumisen vaikutuksen työsuorituksiin	soveltaa psykologian perustietoa ihmisen ajattelusta, havainnoimisesta, persoonallisuuden piirteistä, tunteista ja muista käyttäytymistä säätelevistä mekanismeista
		ymmärtää työhön sitoutumisen ja ryhmään samastumisen vaikutuksia työsuorituksiin ja työssä viihtymiseen	käyttää psykologian tietoa itsetuntemuksensa ja minäkuvansa parantamiseen
			tiedostaa omia ja toisten tunteita sekä hallitsee työelämässä tunteitaan ja asenteitaan tilanteen vaatimalla tavalla
Psyykkisen työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen	edistää ohjatusti psyykkistä työ- ja toimintakykyään.	tietää psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämisen keinoja ja vaikuttaa työyhteisön hyvinvointiin myönteisellä tavalla ymmärtää mielenterveyden määrittelyn moniulotteisuuden	tiedostaa omaan jaksamiseensa ja stressinhallintaan vaikuttavia psyykkisiä tekijöitä osaa vaikuttaa niihin jaksamistaan edistävästi osaa tarvittaessa hakea apua omiin tai lähipiiriinsä mielenterveysongelmiin
Toimiminen työpaikan ihmishuone- ja vuorovaikutustilanteissa	soveltaa psykologian keskeistä tietoa toimiessaan työpaikan tavanomaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa	tietää sosiaalisen vuorovaikutuksen ja kulttuurin merkityksen ihmisen psyykkisessä toiminnassa tunnistaa erilaisia johtamistapoja ja niiden vaikutusta työskentelyyn	toimii työpaikan eri rooleissa yhteistyökykyisesti ja ymmärtää johtajuuden merkityksen

Sosiaalipsykologisen tiedon yhteiskunnallisuuden tunteminen	tuntee sosiaalipsykologian keskeisiä käsitteitä.	ymmärtää roolien, normien ja ryhmädynamiikan vaikutuksen yhteiskunnan eri ryhmissä.	ymmärtää sosiaalipsykologisen tiedon avulla erilaisista yhteiskunnallisista oloista ja kulttuuritaustoista lähtöisin olevien ihmisten toimintaa.
---	--	---	--

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus ja yhteistyö, 3. Terveys, turvallisuus ja toimintakyky.

Lukion opetussuunnitelman perusteissa ei ole kursssia, joka korvaisi ammatillisen peruskoulutuksen *Psykologian* opinnot.

YRITYSTOIMINTA, 4 ov

Tavoitteet

Opiskelija

Yritystoiminta 1, 1 ov

- kehittää omaa metsäpalvelutoimintansa liikeideaa tai tuotteistaa omaa osaamistaan esimerkiksi puutavaran hankinnan yritystoiminnaksi

Yritystoiminta 2, 1 ov

- arvioi kehittämistarvetta toimintaympäristön muutosten, asiakkaiden tarpeiden, kilpailun, työympäristön ja oman osaamisen perusteella

Yritystoiminta 3, 2 ov

- noudattaa yritystoiminnassaan tuloksellisen toiminnan periaatteita sekä ottaa huomioon toiminnan kustannusrakenteen ja oman työpanoksen vaikutuksen toiminnan tuloksellisuuteen.

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, opintokäynnit, harjoitukset

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Taulukossa esitetyt arvioinnin kohteet liittyvät useisiin opintojaksoihin. Kunkin opintojakson arvioinnissa käytetään niitä arviointikriteereitä, jotka liittyvät opintojakson tavoitteiden saavuttamiseen. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Liikeidean kehittäminen tai oman osaamisen tuotteistaminen	kehittää opastettuna ryhmän jäsenenä liikeidean tai tuotteistaa omaa osaamistaan	kehittää ryhmän jäsenenä liikeidean tai tuotteistaa omaa osaamistaan	kehittää oma-aloitteisesti liikeidean tai tuotteistaa omaa osaamistaan hyödyntäen työyhteisön asiantuntemusta
	selvittää opastettuna yritystoimintaansa liittyviä toimintatapoja, keskeisiä palveluja tai tuotteita	selvittää yhteistyössä yritystoimintaansa liittyviä toiminta- tai liikeideoita sekä keskeisiä palveluja ja tuotteita	selvittää yritystoimintaan liittyviä eri yritysten tai organisaatioiden toiminta- tai liikeideoita sekä keskeisiä palveluja ja tuotteita
	hakee ohjattuna tietoa tuotteiden ja palveluiden kehittämisen tarpeesta esimerkiksi toimintaympäristön muutosten, asiakkaiden tarpeiden, kilpailun tai yrityksen osaamisen perusteella	hakee yhteistyössä tietoa tuotteiden ja palveluiden kehittämisen tarpeesta esimerkiksi toimintaympäristön muutosten, asiakkaiden tarpeiden, kilpailun tai yrityksen osaamisen perusteella	hakee itsenäisesti tietoa tuotteiden ja palveluiden kehittämisen tarpeesta esimerkiksi toimintaympäristön muutosten, asiakkaiden tarpeiden, kilpailun tai yrityksen osaamisen perusteella
	kartoittaa ohjattuna ratkaisuvaihtoehtoja	kartoittaa erilaisia ratkaisumahdollisuuksia	kartoittaa oma-aloitteisesti erilaisia ratkaisumahdollisuuksia
	vertailee ohjattuna erilaisia vaihtoehtoja	vertailee vaihtoehtoja ja asettaa työlleen kestävän kehityksen huomioivia laatu- ja kustannustavoitteita	vertailee vaihtoehtoja ja asettaa työlleen kestävän kehityksen huomioivia laatu- ja kustannustavoitteita
	valitsee ohjattuna toteutettavan vaihtoehdon ja laatii sille toimintasuunnitelman, joka sisältää keskeiset tiedot toteutuksesta	esittelee vaihtoehdot esimerkiksi asiantuntijalle, työnjohdolle tai asiakkaalle	valitsee tai sopii toteuttamiskelpoisesta vaihtoehdosta ja laatii sille toimintasuunnitelman, joka sisältää keskeiset tiedot toteu-

Yritystoiminnan suunnittelu	keskustelee suunnitelmasta ja tekee sovitut muutokset	esittelee suunnitelman ja muuttaa sitä palautteen perusteella	tuksesta esittelee suunnitelman ja kehittää sitä palautteen perusteella
Kehittämishankkeen tai yritystoiminnan toteuttaminen	toteuttaa ohjattuna tekemänsä toimintasuunnitelman käyttää opastettuna tavanomaisia toimintasuunnitelman edellyttämiä työmenetelmiä, välineitä ja materiaaleja hyödyntäen tietotekniikkaa	toteuttaa tekemänsä toimintasuunnitelman käyttää tavanomaisia toimintasuunnitelman edellyttämiä työmenetelmiä, välineitä ja materiaaleja hyödyntäen tietotekniikkaa	toteuttaa oma-aloitteisesti tekemänsä toimintasuunnitelman käyttää toimintasuunnitelman edellyttämiä työmenetelmiä, välineitä ja materiaaleja vuorovaikutuksessa työyhteisönsä kanssa hyödyntäen tietotekniikkaa
Oman toiminnan, hankkeen tai yritystoiminnan toteuttamisen arviointi	toimii opastettuna toiminnan eri vaiheissa asiantuntijatahon kanssa toimii yrityksessä noudattaen työturvallisuusohjeita ja sovitut kestävän kehityksen periaatteita	toimii toiminnan eri vaiheissa asiantuntijatahon kanssa toimii yrityksessä noudattaen työturvallisuusohjeita ja sovitut kestävän kehityksen periaatteita	hyödyntää toiminnan eri vaiheissa asiantuntijaverkostoja toimii yrityksessä noudattaen työturvallisuusohjeita ja erityisesti laatu- ja kestävän kehityksen periaatteita
Kehittämishankkeen tai yritystoiminnan esittely	arvioi opastettuna toimintaansa ja yritystoiminnan etenemistä tekee sovitut muutokset	arvioi toimintaansa ja yritystoiminnan etenemistä sopii mahdollisista muutoksista	arvioi toimintaansa ja yritystoimintansa etenemistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin tekee perusteltuja muutos- tai parannusehdotuksia ja sopii niiden toteuttamisesta
Tuloksellinen ja kokonaistaloudellinen toiminta	esittelee opastettuna toteutusvaiheen ja sen tulokset toimii opastettuna työssään tai yritystoiminnassaan noudattaen tuloksellista toimintaa	esittelee toteutusvaiheen ja sen tulokset toimii työssään tai yritystoiminnassaan noudattaen tuloksellista toimintaa	esittelee koko kehittämishankkeensa tai yritystoimintansa ja sen tulokset hankkeen luonteesseen soveltuvalla tavalla toimii työssään, työympäristössään tai yritystoiminnassaan noudattaen tuloksellista toimintaa
	laskee opastettuna oman työpanoksen osuuden kustannuksista.	laskee toiminnan kustannukset ja oman työpanoksen osuuden niistä.	toimii kustannustehokkaasti aika- ja muut käytettävissä olevat resurssit huomioiden laskee toiminnan kustannukset ja oman työpanoksen osuuden niistä.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus ja yhteistyö, 5. Aloitekyky ja yrittäjäyys, 6. Kestävä kehitys, 10. Teknologia ja tietotekniikka.

Lukion opetussuunnitelman perusteissa ei ole kursseja, joka korvaisi ammatillisessa peruskoulutuksessa *Yritystoiminnan* opinnot.

ÄIDINKIELI 5, KIRJALLISTEN TEHTÄVIEN OHJAUS 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa hankkia tietoa ja käsitellä lähdemateriaali
- osaa kirjoittaa omaan opintoalaansa liittyvää liittyvää tekstiä käyttäen ammattikirjallisuutta ja muita lähteitä
- tuntee eri tekstilajeja ja osaa valita tarkoituksen mukaisen ilmaisutavan
- pystyy itsenäiseen kirjoitustyöhön
- kirjallisen raportin kirjoittaminen
- osaa arvioida mediatekstiä
- laatii kirjoitussuunnitelman
- kirjoittaa opinnäytteen kirjallisen raportin
-

Opetusmenetelmät

Kirjallisia harjoituksia, tekstintuottamisen ja kielenhuollon ohjaustai itsenäinen opiskelu.

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Tiedonhankinta	Hakee ohjatusti ammattialansa kannalta keskeistä tietoa selkeistä teksteistä	Hankkii ammattialaansa liittyvää tietoa erilaisista lähteistä ja käyttää luotettavia tekstejä	Hakee tietoa erilaisista lähteistä ja vaikeaselkoisistakin teksteistä sekä arvioi niiden luotettavuutta
Kirjallinen viestintä	Kirjoittaa ohjatusti ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä	Kirjoittaa ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä	Kirjoittaa tavoitteellisesti ja työstää tekstejään oman arvion ja palautteen pohjalta
	Tuntee oikeinkirjoituksen perusasioita	Käyttää sujuvaa lause- ja virkerakennetta ja jaksottaa tekstiä	Hallitsee kielenkäytön perusnormit sekä hioo tuottamiensa tekstien kieli- ja ulkoasua
	Laatii ohjatusti ja mallin mukaan asiakirjat	Laatii asianmukaiset asiakirjat	Laatii asianmukaisia asiakirjoja ja osaa soveltaa asiakirjamalleja
	Käyttää mallin mukaan tekstilajiin kuuluvia vaatimuksia	Käyttää tekstilajiin kuuluvia vaatimuksia ja muutamakin tekstilajitietämystään	Soveltaa tekstilajin vaatimuksia omissa teksteissään
Mediaosaaminen	tuntee ammattialansa keskeiset mediat	Käyttää keskeisiä viestintävälineitä ja osaa arvioida mediatekstejä	Hyödyntää monipuolisesti viestintävälineitä ja arvioi kriittisesti mediatekstejä
	Noudattaa ohjatusti tekijänoikeuksia	Tuntee tekijänoikeudet oikeutena ja velvoitteena, noudattaa tekijänoikeuksia mm. Ilmoittamalla lähteensä	Osaa viitata käyttämiinsä lähteisiin ja tarvittaessa pyytää niihin käyttöluvan

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus- ja yhteistyö, 7. Estetiikka, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 10. Teknologia ja tietotekniikka

TOINEN KOTIMAINEN KIELI, RUOTSI 2, 1 OV

Tavoitteet

Opiskelija

- selviytyy alansa rutiinomaisista työtehtävistä ja arkipäivän tilanteista toisella kotimaisella kielellä
- ymmärtää molempien kansalliskielten ja kulttuurin merkityksen monikulttuurisessa Suomessa
- tavoitteena on vahvistaa edelleen opiskelijan suullista ja kirjallista peruskielitaitoa, jotta hän saa hyvät valmiudet selviytyä ruotsin kielellä työelämässä ja jatko-opinnoissa. Syventää opiskelijan kielen rakenteiden tuntemusta ja laajentaa sanavarastoa
- harjoitella tavallisimpia arki- ja työelämän puhetilanteita niin että hän saa valmiuksia toimia pohjoismaisissa työyhteisöissä.
- opiskelijan olisi pystyttävä myös hankkimaan lisätietoa omasta alastaan lukemalla ammattikirjallisuutta sanakirjaa ja uusinta teknologiaa apuna käyttäen

Opetusmenetelmät

Suullisia ja kirjallisia harjoituksia, paritehtäviä, harjoituksia kielistudiossa ja tietokoneella ja itsenäinen opiskelu.

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Tutkinnon osan arvosana muodostuu suullisista ja kirjallisista tehtävistä (portfolioista), kokeista ja muusta näytöstä. Opettaja antaa arvosanan hyväksytystä suorituksesta ja opiskelija arvioi omaa oppimistaan. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista hyväksytysti.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Tiedon hankinta	tuntee sanakirjojen ja muiden tietolähteiden käytön periaatteet	käyttää sanakirjoja ja jonkin verran myös muita, kuten esimerkiksi sähköisiä, tietolähteitä	käyttää sanakirjoja, myös sähköisiä, ja muuta lähdeaineistoa hankkiakseen lisätietoa omaa alaa käsittelevistä vieraskielisistä yksinkertaisista ohjeistuksista
Tekstien ymmärtäminen Kirjallinen viestintä	ymmärtää apuvälineitä käyttäen lyhyiden ja yksinkertaisten omaan työhön ja työturvallisuus-	kirjoittaa mallin mukaan lyhyitä työhön liittyviä tekstejä kuten	kirjoittaa lyhyitä työhön liittyviä muistiinpanoja, ohjeita tai tilaus-

	teen liittyvien kirjallisten viestien sisällön	työ- ja turvallisuusohjeet	listoja
Vuorovaikutus ja työelämän kielenkäyttötilanteissa toimiminen	kertoo muutamalla sanalla itsestään tai tutuista asioista omassa työssään	selviytyy rutiinomaisista päivittäiseen elämään liittyvistä puhe-tilanteista, jos puhekuppani puhuu hitaasti ja käyttää yksinkertaista, keskeistä sanastoa	toimii tavanomaisimmissa viestintätilanteissa sekä kasvotusten että puhelimesta ja tarvittaessa pyytää tarkennusta tai selvennystä
Kielen ja kulttuurin merkitys	on tietoinen ruotsin kielen ja kulttuurin merkityksestä	ymmärtää ruotsin kielen ja kulttuurin merkityksen kohdetaan pohjoismaalaisia	ymmärtää ruotsin kielen ja kulttuurin aseman monikulttuurisessa Suomessa

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus- ja yhteistyö, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 11. Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit.

VIERAS KIELI, ENGLANTI 3, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- viestii ja toimii vuorovaikutustilanteissa siten, että hän kykenee harjoittamaan ammattiaan, osallistumaan työelämään, toimimaan aktiivisena kansalaisena ja hakeutumaan jatko-opintoihin
- hallitsee alalla tarvittavan kielitaidon
- osaa toimia monikulttuurisessa ja monikielisessä ympäristössä.

Opetusmenetelmät

Suullisia ja kirjallisia harjoituksia, paritehtäviä, harjoituksia kielistudiossa ja tietokoneella ja itsenäinen opiskelu.

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista hyväksytysti.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Tiedonhankinta	Hakee tietoa työhönsä liittyvistä materiaaleista ja ohjeista ohjattuna ja sanakirjoja käyttäen	Hakee omaa alaa koskevaa tietoa sanakirjoja ja jonkin verran myös muita, kuten esimerkiksi sähköisiä, tietolähteitä käyttäen	Hakee monipuolisesti omaa alaa koskevaa tietoa, soveltaa tietojaan ja taitojaan sekä perustelee ratkaisunsa
Tekstien ymmärtäminen sekä kirjallinen viestintä	Ymmärtää lyhyitä ja yksinkertaisia oman alansa työhön liittyviä kirjallisia viestejä	Ymmärtää työhönsä ja alansa tuotteisiin ja prosesseihin liittyviä kirjallisia ohjeita apuvälineitä käyttäen ja tekee tarkentavia kysymyksiä sekä osaa toimia niiden mukaan	Ymmärtää työhönsä ja alansa tuotteisiin ja prosesseihin liittyviä kirjallisia ohjeita sekä työstä annettua palautetta
	Kirjoittaa ohjattuna mallin mukaan työhönsä liittyviä yksinkertaisia ja lyhyitä tekstejä	Kirjoittaa mallin mukaan työhönsä liittyviä yksinkertaisia ja lyhyitä tekstejä	Kirjoittaa tavanomaisia henkilökohtaisia viestejä ja lyhyitä tekstejä sekä täyttää yksinkertaisia työhönsä liittyviä asiakirjoja
	Ymmärtää lyhyitä ja yksinkertaisia oman alansa työhön liittyviä suullisia viestejä ja osaa toimia niiden mukaan	Ymmärtää tavanomaisimpia työhönsä ja alansa tuotteisiin ja prosesseihin liittyviä suullisia ohjeita ja osaa toimia niiden mukaan	Ymmärtää keskeiset ajatukset tavanomaisesta normaalitempoisesta puheesta ja toimii niiden mukaan
Vuorovaikutus ja työelämän kielenkäyttötilanteissa toimiminen	Kertoo lyhyesti itsestään ja alansa työtehtävistä vastaamalla hänelle esitettyihin kysymyksiin ennakoitavissa olevissa ja tutuissa työtilanteissa	Kertoo itsestään ja työtehtävistään siten, että tulee ymmärretyksi ja osallistuu keskusteluun, mikäli keskustelukumppani puhuu hitaasti ja käyttää yksinkertaisia rakenteita	Kertoo tutuissa tilanteissa työpaikastaan ja työstään ja siihen liittyvistä normeista ja tavoista sekä tarvittaessa ottaa selvää muiden maiden vastaavista asioista
			Hankkii kysymällä työhönsä liittyviä lisäohjeita
Kielen ja kulttuurin tuntemus	On tietoinen opiskelemaansa kielen ja sen edustaman kulttuurin merkityksestä	Ymmärtää opiskelemaansa kielen ja sen edustaman kulttuurin merkityksen	Soveltaa vieraan kielen ja kulttuurin tietojaan ja taitojaan

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus- ja yhteistyö, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 11. Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit.

TERVEYSTIETO 2, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa vaikuttaa terveyskäyttäytymiseensä vapaa-aikana ja työympäristössä

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, pari- ja ryhmätehtävät ja harjoitukset, itsenäinen opiskelu

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen	ottaa ohjattuna huomioon tavallisimpia terveyttä edistäviä elintapoja ja tottumuksia (kuten liikunta, ravinto, lepo, uni, virkistys, mielenterveys, ihmis-suhteet, seksuaaliterveys) ja on halukas edistämään omaa terveyttään ja jaksamistaan	ottaa huomioon terveyttä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja ja tottumuksia, osallistuu niistä ja omaa jaksamistaan edistävään toimintaan	toimii terveyttä, hyvinvointia ja omaa jaksamistaan edistävällä tavalla, ehkäisee terveyttä kuluttavia tekijöitä ja perustelee toimintansa elintapojen ja terveyden välisellä tutkitulla tiedolla ja kokemuksella

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 1. Oppiminen ja ongelmanratkaisu, 2. Vuorovaikutus ja yhteistyö, 3. Ammattietiikka, 4. Terveys, turvallisuus ja toimintakyky, 6. Kestävä kehitys, 8. Viestintä- ja mediaosaaminen, 10. Teknologia ja tietotekniikka.

LIIKUNTA, 1-4 ov

Tavoitteet

Opiskelija

Liikunta 2, 1 ov

- edistää liikunnan avulla terveellistä ja aktiivista elämäntapaa ymmärtäen liikunnan merkityksen toiminta- ja työkyvyllä
- tutustuu monipuolisesti terveyttä, psyykkistä vireystilaa ja jaksamista edistävään liikuntaan
- pitää yllä fyysistä toimintakykyään liikunnan avulla
- liikkuu ja toimii vastuullisesti sekä itsenäisesti että ryhmässä
- edistää toiminnallaan ryhmän toimintaa ja turvallisuutta.

Liikunta 3, terveysliikunta 1 ov

- osaa hyödyntää asuin- ja työpaikan terveysliikuntatarjontaa oman hyvinvoinnin sekä toiminta- ja työkykyisyyden edistäjänä sekä opiskelun että työnteon aikana

Liikunta 4, talviliikunta 1 ov

- oppii lajitaitoja, kokee ulkoliikunnan mielekkäänä ja saa fyysistä rasitusta.
- oppii käyttämään lähiympäristön liikuntamahdollisuuksia hyväkseen sekä löytää oman tavan harrastaa talvilajeja.

Liikunta 5, joukkue- ja mailapelit 1 ov

- opiskelija kokee yhdessä pelaamisen iloa, nauttii taidoista ja fyysisestä ponnistelusta sekä sisäistää reilun pelin periaatteet

Opetusmenetelmät

Yksilölliset- ja ryhmäliikuntalajit.

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Fyysisen toimintakyvyn tukeminen ja vahvistaminen	Käyttää liikunnan harrastamiseen tarvittavia perustaitoja	Käyttää liikunnan harrastamiseen tarvittavia perustaitoja monipuolisesti	Käyttää liikunnan harrastamiseen tarvittavia perustaitoja ja liikunnan lajitaitoja monipuolisesti
Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen liikunnan avulla	Pitää ohjattuna yllä fyysistä toimintakykyään	Pitää yllä fyysistä toimintakykyään	Seuraa, arvioi ja pitää yllä fyysistä toimintakykyään
Vuorovaikutus ja yhteistyö	Ymmärtää ohjattuna liikunnan merkityksen fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvin-	Ymmärtää liikunnan merkityksen omalle fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoin-	Ymmärtää liikunnan merkityksen fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille

Terveysten, turvallisuuden sekä toimintakyvyn huomioon ottaminen	voinnille	nilleen	
	Osallistuu liikuntatilanteisiin annettujen ohjeiden mukaan sekä noudattaa reilun pelin periaatteita	Osallistuu liikuntatilanteisiin aktiivisesti reilun pelin periaatteita noudattaen	Osallistuu liikuntatilanteisiin aktiivisesti edistäen reilun pelin periaatteita
	Noudattaa yleensä turvallisuutta liikunnassa.	Toimii liikuntatilanteissa turvallisesti sekä itsenäisesti että ryhmässä.	Edistää toiminnallaan ryhmän turvallisuutta.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 2. Vuorovaikutus ja yhteistyö, 4. Terveys, turvallisuus sekä toimintakyky.

TAIDE JA KULTTUURI 2, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- ilmaisee ajatuksia, kokemuksia ja tunteita esimerkiksi musiikin, tanssin, teatterin, kirjallisuuden tai kuvataiteen keinoin ja arvostaa muiden ilmaisua ja näkemyksiä

Opetusmenetelmät

Toiminnalliset ja luovat menetelmät ja itsenäinen opiskelu

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Tuotoksen tekeminen	Suunnittelee ja toteuttaa ohjattuna sopivimmalla tavalla jonkin ajatuksiaan, kokemuksiaan ja tunteitaan ilmaisevan tuotteen, teoksen tai esityksen	Suunnittelee ja toteuttaa sopivimmalla tavalla jonkin ajatuksiaan, kokemuksiaan ja tunteitaan ilmaisevan tuotteen, teoksen tai esityksen	Suunnittelee ja toteuttaa itselleen sopivimmalla tavalla jonkin ajatuksiaan, kokemuksiaan ja tunteitaan soveltavan ja ilmaisevan tuotteen, teoksen tai esityksen

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: 2. Vuorovaikutus- ja yhteistyö, 6. Kestävä kehitys, 7. Estetiikka.

TYÖELÄMÄTIETO 1, 1 OV

Tavoitteet

opiskelija perehtyy

- työnhaku ja työsopimus.
- työntekijän ja työnantajan perusoikeudet ja -velvollisuudet.
- ammatillinen järjestäytyminen, työehtosopimustietous, oman alan työehtosopimuksen ydinasiat.
- työriidat ja niiden sovittelu.
- työaikalaki, vuosilomalaki.
- työntekijän sosiaaliturva.
- työsuojaus ja työturvallisuus.
- työvoima ja työllisyys.
- työsuhteen päättymisen.

Opetusmenetelmät

Lähiopetus ja kirjalliset tehtävät

Arviointi

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2 Opiskelija	Kiitettävä K3 Opiskelija
Tuotoksen tekeminen	tunnetee perusasiat suomalaisesta työelämästä. osaa etsiä työtä ja tehdä työsopimus ja päättää työsuhde.	tunnetee keskeisiä suomalaisen työelämän asioita. osaa suullisen, kirjallisen ja sähköisen työn hakemisen ja työsopimuksen tekemisen koeaikoineen. Hänen on tunnettava työsuhteen päättäminen.	osaa itsenäisesti etsiä vastauksia kysymyksiin suomalaisen työelämän ilmiöihin. osaa arvioida omat mahdollisuutensa työnhakijana ja työntekijänä.

	<p>tuntee työntekijän perusoikeudet ja -velvollisuudet.</p> <p>tuntee työehtosopimuksen idean ja oman alan sopimuksen perusteet.</p> <p>tuntee työntekijän perussosiaaliturvan tunteminen.</p>	<p>tuntee oman alansa työehtosopimuksen keskeisimmät asiat.</p> <p>tuntee pääpiirteisesti työntekijän työsuhteeseen liittyvän sosiaaliturvan.</p>	<p>tuntee hyvin työntekijän ja työnantajan oikeudet ja velvollisuudet.</p> <p>ymmärtää hyvin työehtosopimuksen merkityksen js pääsääntöön.</p> <p>tuntee työriidat, niiden sovittelun sekä neuvottelumenettelyn.</p> <p>osaa hyvin työsuhteesta johtuvan sosiaaliturvansa.</p> <p>osaa oma-aloitteisesti etsiä tietoja ja ratkaisuja työelämän jatkuvaisiin ongelmiin ja ristiriitoihin.</p>
--	--	---	--

VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT, 10 ov AMMATILLISESSA PERUSKOULUTUKSESSA

Opiskelijan tulee sisällyttää tutkintoonsa 10 opintoviikkoa vapaasti valittavia tutkinnon osia, joiden tavoitteet ja arviointi tulee myös sisällyttää opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

Vapaasti valittavat tutkinnon osat voivat olla oman koulutusalan tai muiden alojen ammatillisia tai ammattitaitoa täydentäviä tutkinnon osia (yhteisiä opintoja), lukio-opintoja tai ylioppilastutkinnon suorittamiseen tai jatko-opintoihin valmentavia opintoja, työkokemusta tai ohjattuja harrastuksia, jotka tukevat koulutuksen yleisiä ja ammatillisia tavoitteita sekä opiskelijan persoonallisuuden kasvua.

Vapaasti valittavista opinnoista on erillinen suunnitelma

KAAVIO TUTKINNON MUODOSTUMINEN

METSÄALAN (metsuri) PERUSTUTKINNON MUODOSTUMINEN

